

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: **«Облік розрахунків з вітчизняними постачальниками та
підприємствами із застосуванням цифрових інформаційних технологій у ТОВ
«ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»»**

здобувача Нехорошева Діана Олексіївна

Науковий керівник: к.е.н., доцент Матієнко-Зубенко І.І.

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Петрик О.А.

Київ – 2026

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 93 сторінок, 2 розділи, 9 таблиць, 1 рисунок, список використаних джерел з 22 найменувань, 4 додатків.

«Облік розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками із застосуванням цифрових інформаційних технологій у ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»»

Об'єктом дослідження є: процес організації та ведення бухгалтерського обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками на підприємстві

Предметом дослідження є: теоретичні, методичні та організаційні аспекти обліку аналізу розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками із застосуванням цифрових інформаційних технологій

Мета дослідження – це обґрунтування теоретико-методичних засад обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, розроблення практичних рекомендацій для ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» щодо їх удосконалення на основі використання цифрових технологій.

Відповідно до поставленої мети визначено такі *завдання*:

- визначити економічну сутність розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, їх класифікацію та оцінку; надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»;
- дослідити нормативно-правове регулювання та облікову політику ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» щодо обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- опрацювати теоретичні основи обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- охарактеризувати сучасні цифрові інформаційні технології автоматизації обліку розрахунків.
- дослідити порядок електронного документування розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- дослідити особливості синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками в умовах комп'ютерної обробки даних;
- охарактеризувати відображення кредиторської заборгованості у

фінансовій та управлінській звітності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»;

- проаналізувати стан та динаміку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками;

- розробити пропозиції щодо вдосконалення обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» із застосуванням цифрових інформаційних технологій.

Теоретична, методична та практична значущість результатів.

Теоретичне значення роботи полягає в узагальненні підходів до обліку та аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками в умовах цифровізації. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій для вдосконалення обліку розрахунків на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ», що сприятиме підвищенню ефективності управління зобов'язаннями підприємства.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2026.

Рік захисту роботи: 2026.

Ключові слова: бухгалтерський облік, розрахунки, постачальники та підрядники, цифрові технології, електронне документування, синтетичний і аналітичний облік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ВІТЧИЗНЯНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	6
1.1. Економічна сутність розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, їх класифікація та оцінка	6
1.2. Нормативно-правове регулювання та облікова політика ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» щодо обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	15
1.3. Теоретичні основи обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	18
1.4. Сучасні цифрові інформаційні технології автоматизації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	23
РОЗДІЛ 2. СТАН ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ВІТЧИЗНЯНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ І НАПРЯМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ	29
2.1. Електронне документування розрахунків з постачальниками та підрядниками	29
2.2. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками в умовах комп'ютерної обробки даних	41
2.3. Розкриття інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками у фінансовій та управлінській звітності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»	53
2.4. Аналіз стану та динаміка розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками	63
2.5. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» із застосуванням цифрових інформаційних технологій	68
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	81

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку економіки України значну роль відіграє ефективна організація розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками, оскільки саме ці операції формують суттєву частину його зобов'язань і впливають на фінансовий стан. Особливої актуальності набуває питання вдосконалення обліку таких розрахунків в умовах цифровізації, що передбачає використання сучасних інформаційних технологій та електронного документообігу. Наявність значних обсягів кредиторської заборгованості, необхідність своєчасного контролю за її погашенням та забезпечення достовірності облікових даних зумовлюють потребу у вдосконаленні методичних і організаційних підходів до обліку і аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками. Це визначає актуальність обраної теми для сучасних підприємств України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліку та аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками досліджували вітчизняні науковці, зокрема О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, В.І. Кузь, С.В. Кучер, а також Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла. У їхніх працях розкрито економічну сутність зобов'язань, методику їх обліку та аналізу, а також особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах. Разом з тим, в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій потребують подальшого дослідження питання автоматизації облікових процесів, електронного документування та підвищення ефективності управління розрахунками з постачальниками та підрядниками із застосуванням сучасних інформаційних систем.

Мета дослідження – це обґрунтування теоретико-методичних засад обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, розроблення практичних рекомендацій для ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» щодо їх удосконалення на основі використання цифрових технологій.

Відповідно до поставленої мети визначено такі *завдання*:

- визначити економічну сутність розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, їх класифікацію та оцінку; надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»;
- дослідити нормативно-правове регулювання та облікову політику ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» щодо обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- опрацювати теоретичні основи обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- охарактеризувати сучасні цифрові інформаційні технології автоматизації обліку розрахунків.
- дослідити порядок електронного документування розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- дослідити особливості синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками в умовах комп'ютерної обробки даних;
- охарактеризувати відображення кредиторської заборгованості у фінансовій та управлінській звітності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»;
- проаналізувати стан та динаміку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» із застосуванням цифрових інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є: процес організації та ведення бухгалтерського обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками на підприємстві.

Предметом дослідження є: теоретичні, методичні та організаційні аспекти обліку аналізу розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками із застосуванням цифрових інформаційних технологій.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: аналіз і синтез - для узагальнення теоретичних положень; порівняння - для оцінки стану розрахунків; системний підхід - для дослідження облікових процесів; економічний аналіз - для

оцінки динаміки та структури розрахунків; графічний метод - для наочного подання результатів.

Теоретична, методична та практична значущість результатів. Теоретичне значення роботи полягає в узагальненні підходів до обліку та аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками в умовах цифровізації. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій для вдосконалення обліку розрахунків на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ», що сприятиме підвищенню ефективності управління зобов'язаннями підприємства.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних авторів, офіційні дані державних органів, а також фінансова та облікова документація ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ».

Структура роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Апробація результатів дослідження. Основні положення кваліфікаційної бакалаврської роботи пройшли апробацію шляхом підготовки та публікації тез наукової доповіді на тему «Цифрова трансформація обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками». Результати дослідження були опубліковані на XI Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Облік, аналіз, аудит, оподаткування і фінансовий моніторинг у системи економічної безпеки та парадигмі сталого розвитку», присвяченій 120-річчю Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (м. Київ, Україна, 24 квітня 2026 року) (Додаток Д).

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ВІТЧИЗНЯНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

1.1 Економічна сутність розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, їх класифікація та оцінка

Розрахунки з постачальниками та підрядниками – це взаємні розрахунки суб'єктів господарювання за товари, виконані роботи та надані послуги. У договорах з постачальниками, крім предмету договору також визначаються умови постачання, обсяги поставок, терміни поставки, порядок і форми розрахунків та умови оплати. Фактичне виконання договорів в частині оплати постачальникам та підрядникам призводить або до виникнення зобов'язань перед ними за товари, роботи, послуги або дебіторської заборгованості постачальників та підрядників перед підприємством.

У процесі здійснення господарської діяльності будь-яке підприємство вступає у фінансово-економічні відносини. Ці відносини виникають у процесі придбання товарно-матеріальних цінностей, отримання робіт або послуг та супроводжуються виникненням відповідних розрахунків.

Зазначені розрахункові відносини є однією з ключових складових системи розрахункових відносин підприємства, оскільки вони безпосередньо пов'язані з формуванням матеріальної бази діяльності. У науковій літературі зазначається, що ефективна організація таких розрахунків забезпечує не лише стабільність постачання ресурсів, але й оптимізацію грошових потоків підприємства [11].

Такі розрахунки виступають важливим інструментом фінансового управління, оскільки дозволяють регулювати обсяги кредиторської заборгованості та впливати на рівень ліквідності підприємства. У сучасних умовах господарювання значення розрахунків з постачальниками та підрядниками постійно зростає, що обумовлено ускладненням господарських зв'язків та

підвищенням ролі фінансового управління на підприємстві. Розширення кола контрагентів, збільшення обсягів операцій та зростання вимог до швидкості їх обробки зумовлюють необхідність удосконалення системи обліку таких розрахунків [18].

Також актуальності набуває питання часового лагу між фактичним здійсненням господарської операції та її відображенням у регістрах бухгалтерського обліку. У динамічному бізнес-середовищі навіть незначні затримки в обробці первинних документів можуть спровокувати «ефект доміно», що призведе до суттєвого спотворення фінансових показників у звітності та дезінформації керівництва щодо реального обсягу зобов'язань. Саме тому в обліковій політиці має бути чітко прописаний механізм внутрішньої комунікації, який усуває бар'єри між функціональними підрозділами [9].

Йдеться про створення безперервного ланцюжка взаємодії: від юридичного відділу чи менеджерів, відповідальних за укладання договорів, до логістів, що приймають товар на склад, і безпосередньо бухгалтерської служби. Кожна ланка цього процесу повинна усвідомлювати свою роль у забезпеченні фінансової прозорості. Тільки за умови злагодженого обміну інформацією - коли копія договору або акт виконаних робіт потрапляє до бухгалтера в момент їх підписання - можна гарантувати ідентичність даних обліку та реального стану справ на підприємстві. Така інтегрованість процесів дозволяє трансформувати облік із пасивного методу реєстрації минулих подій на активну систему контролю, де кожен крок у закупівлях миттєво стає видимим для фінансового аналізу.

Ефективно побудована система розрахунків з постачальниками відкриває перед підприємством можливість для глибокої оптимізації структури його зобов'язань. У цьому контексті відстрочка платежу перестає бути просто технічною затримкою оплати, а трансформується у потужний інструмент управління ліквідністю та безвідсотковий метод залучення оборотного капіталу. Розумне використання комерційних кредитів дозволяє підприємству маневрувати наявними грошовими ресурсами, спрямовуючи їх у найбільш пріоритетні напрями розвитку або покриття термінових операційних потреб, не вдаючись до

дорогих банківських запозичень.

З іншої сторони такий підхід вимагає балансу між власними фінансовими інтересами та підтриманням високої ділової репутації. Раціональне використання відстрочок має базуватися на суворому дотриманні домовленостей, оскільки систематичне затягування виплат може призвести до погіршення умов майбутніх поставок або втрати лояльності ключових партнерів. Таким чином, грамотна стратегія розрахунків дозволяє перетворити кредиторську заборгованість із фінансового тягаря на ефективний важіль стимулювання господарської діяльності, що забезпечує підприємству додаткову фінансову гнучкість.

Відповідно до чинних нормативних актів, зобов'язання ініціюються в бухгалтерському обліку за умови, що їхня вартісна оцінка може бути достовірно виміряна, а їх погашення з високою ймовірністю призведе до відтоку ресурсів, які втілюють економічні вигоди [4]. У цьому контексті розрахунки з постачальниками та підрядниками виступають фундаментом поточних зобов'язань підприємства. Вони не просто відображають заборгованість за отримані товари чи надані послуги, а є динамічним індикатором операційної діяльності, що виникає внаслідок безперервного кругообігу господарських операцій. Ефективне управління цим сегментом пасивів є запорукою фінансової стійкості, оскільки саме тут перетинаються стратегічні інтереси партнерства та жорсткі вимоги платоспроможності компанії.

Взаєморозрахунки з постачальниками та підрядниками можуть здійснюватися в різних формах, проте в сучасних умовах господарювання переважають безготівкові розрахунки, що відповідає вимогам податкового законодавства та сприяє підвищенню прозорості фінансових операцій [1]. Ці розрахунки здійснюються через банківські установи з використанням платіжних доручень, електронних платіжних систем та інших інструментів.

З економічної точки зору, розрахунки з постачальниками та підрядниками виконують фундаментальну функцію - вони є гарантом безперервності та стабільності операційного циклу. У сучасному бізнес-середовищі будь-який збій у ланцюжку платежів миттєво трансформується у ризики призупинення поставок,

що для підприємства означає втрату темпів реалізації та зниження ринкової частки. Тому своєчасність виконання зобов'язань слід розглядати не лише як бухгалтерську вимогу, а як стратегічний актив, що формує бездоганну ділову репутацію [11].

Висока платіжна дисципліна стає своєрідним «маркером» надійності, який відкриває шлях до отримання вигідніших умов співпраці, пріоритетного обслуговування та додаткових знижок від партнерів. Крім того, правильна організація цих розрахунків безпосередньо корелює із показниками платоспроможності та фінансової стійкості. Здатність підприємства вчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми боргами мінімізує витрати на штрафні санкції та судові витрати, забезпечуючи внутрішній фінансовий спокій та довіру з боку зовнішніх стейкхолдерів - банків, інвесторів та контролюючих органів. Таким чином, ефективне управління цим сегментом розрахунків перетворюється на дієвий важіль зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку.

Класифікація розрахунків з постачальниками та підрядниками може здійснюватися за різними ознаками. За термінами погашення вони поділяються на короткострокові та довгострокові. Короткострокові зобов'язання підлягають погашенню протягом одного року або операційного циклу підприємства, тоді як довгострокові мають строк погашення більше одного року [4]. Для більш наочного представлення класифікації розрахунків їх узагальнено у табл. 1.1.

Як видно з табл. 1.1, класифікація розрахунків дозволяє систематизувати інформацію про зобов'язання підприємства та забезпечує більш ефективний контроль за їх станом.

За учасниками розрахункових відносин виділяють розрахунки з дебіторами та кредиторами. Цей поділ дозволяє чітко ідентифікувати сторони взаємовідносин, між якими виникає заборгованість, та розмежувати активні й пасивні операції компанії. А за засобом платежу розрізняють безготівкові, готівкові, а також розрахунки у натуральній формі чи шляхом передачі інших зобов'язань. Це відображує технічну сторону виконання домовленостей та впливає на стан грошових потоків і активів підприємств.

Таблиця 1.1 - Класифікація розрахунків з постачальниками та підрядниками

Ознака класифікації	Види розрахунків	Характеристика
Учасники розрахункових відносин	Дебітори, кредитори	Визначають сторони розрахункових відносин, між якими виникає заборгованість
Термін погашення	Короткострокова або поточна, довгострокова, поточна частина довгострокової заборгованості	Визначають строк виконання зобов'язань
Засіб платежу	Безготівкові, готівкові, натуральна, розрахунки зобов'язаннями	Відображають спосіб проведення розрахунків
Економічний зміст	За товари, роботи, послуги, з оплати праці	Визначають зміст господарської операції
Ймовірність погашення	Нормальна, сумнівна, безнадійна	Характеризують ступінь реальності погашення заборгованості
Забезпеченість	Забезпечена, незабезпечена	Відображають наявність або відсутність гарантій погашення заборгованості
Строки платежу	Заборгованість, прострочена, відстрочена	Характеризують своєчасність виконання зобов'язань
Суб'єкти розрахункових відносин	Вітчизняні, іноземні	Визначають територіальну належність контрагентів

Джерело: узагальнено автором на основі [4; 11; 18]

Глибинне розуміння цих операцій забезпечується аналізом їхнього економічного змісту, що дозволяє групувати розрахунки за отримані товари, роботи чи послуги, а також виокремлювати специфічні виплати з оплати праці. Проте динаміка господарського життя вимагає оцінки не лише суті, а й ймовірного погашення заборгованості. Залежно від фінансового стану контрагента та обставин, розрахунки можуть характеризувати як нормальні, сумнівні або навіть безнадійні, що прямо корелює із рівнем їхньої забезпеченості. Наявність або відсутність гарантій і застави визначає ступінь реальності повернення коштів та рівень фінансового ризику, який бере на себе суб'єкт господарювання.

Завершальним етапом аналізу стає моніторинг строків платежу, який дає змогу розрізняти вчасну, прострочену або відстрочену заборгованість, що є критично важливим для підтримання платіжної дисципліни. При цьому важливо

врахувати і статус суб'єктів розрахункових відносин, оскільки поділ контрагентів на вітчизняних та іноземних диктує особливі правила обліку, в частині валютного регулювання та специфіки міжнародних контрагентів. Таким чином, можна сказати що, комплексна класифікація за всіма зазначеними ознаками перетворює розрахунки з постачальниками з простого бухгалтерського запису на дієвий інструмент стратегічного управління фінансами [11].

Системний підхід до класифікації створює підґрунтя для наступного критично важливого етапу - вартісного вимірювання. Оцінка зобов'язань перед постачальниками та підрядниками здійснюється відповідно до суворих вимог національних стандартів бухгалтерського обліку. Згідно з встановленими нормами, такі зобов'язання відображаються в обліку за сумою погашення, під якою розуміють недисконтовану суму грошових коштів або їх еквівалентів, що очікується до сплати для виконання зобов'язання у процесі звичайної діяльності підприємства [4].

Це означає що, бухгалтерська оцінка дозволяє вийти за межі простої фіксації номінальної вартості заборгованості в регістрах. Вона трансформується у комплексний інструмент, що відображає реальний обсяг і часові рамки майбутнього відтоку ресурсів, забезпечуючи тим самим фундаментальну правдивість та прозорість фінансової звітності. Такий підхід гарантує, що капітал підприємства не буде штучно завищеним, а користувачі звітності отримають об'єктивне уявлення про майбутні фінансові зобов'язання суб'єкта господарювання.

Більше того, логічний перехід від теоретичної класифікації розрахунків до їх практичного вартісного вимірювання дозволяє підприємству змінити саму парадигму роботи з боргами. Замість пасивного обліку минулих подій, компанія отримує можливість ефективно прогнозувати власну платоспроможність та моделювати різні сценарії розвитку фінансового стану. У результаті первинні дані бухгалтерського обліку, проходячи через фільтри якісної оцінки, перетворюються на цінну стратегічну інформацію. Це стає критично важливим для прийняття виважених управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію грошових потоків,

зміцнення ліквідності та мінімізацію ризиків, пов'язаних із дефіцитом фінансових ресурсів.

У процесі оцінки зобов'язань важливим є також врахування умов договорів із постачальниками, зокрема строків оплати, можливих штрафних санкцій та знижок за дострокове погашення заборгованості. Це дозволяє більш точно визначити реальну суму зобов'язань підприємства та забезпечити достовірність облікової інформації. Слід також зазначити, що неправильне визначення суми зобов'язань може призвести до викривлення фінансового результату та показників платоспроможності підприємства.

У системі бухгалтерського обліку особливу роль відіграє принцип обачності, який виступає фундаментальним бар'єром проти штучного покращення фінансових показників. Його застосування при оцінці зобов'язань вимагає від підприємства врахування всіх потенційних ризиків та можливих втрат, що дозволяє уникнути необґрунтованого завищення фінансових результатів. Такий підхід забезпечує максимально реалістичне відображення фінансового стану суб'єкта господарювання, надаючи користувачам звітності достовірну інформацію про обсяг майбутніх виплат.

Вартісна оцінка зобов'язань не є статичною; вона має динамічно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Зокрема, коливання валютних курсів, інфляційні процеси та трансформації в нормативно-законодавчому полі вимагають постійного перегляду вартості боргів. Це набуває критичної ваги для підприємств із розгалуженою мережею контрагентів, де навіть незначні макроекономічні коливання можуть суттєво змінити реальний обсяг кредиторської заборгованості. У таких умовах особливого значення набуває оцінка ризиків, пов'язаних із порушенням термінів виконання зобов'язань. Несвоєчасні розрахунки в умовах економічної нестабільності провокують не лише нарахування штрафних санкцій, а й спричиняють ланцюгову реакцію погіршення ліквідності та загальної фінансової стійкості підприємства [6].

Водночас ключовим аспектом залишається методологічно правильне визначення моменту визнання зобов'язання. У бухгалтерському обліку цей

момент жорстко прив'язаний до факту переходу прав власності на товари або реального підтвердження отримання робіт чи послуг. Відповідно до принципу нарахування, витрати, пов'язані з придбанням ресурсів, визнаються та відображаються у звітності саме в тому періоді, коли вони виникли, незалежно від фактичного руху грошових коштів [5]. Такий підхід дозволяє досягти часової відповідності між понесеними витратами та отриманими доходами, що є запорукою формування об'єктивного фінансового результату діяльності підприємства за звітний період.

Методологічним фундаментом організації облікового процесу є застосування національного Плану рахунків, згідно з яким для концентрації даних про взаємодію з контрагентами використовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». На ньому акумулюється інформація про всі неоплачені зобов'язання за отримані активи чи надані послуги. Для ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» цей рахунок є ключовим вузлом облікової системи, оскільки бізнес-модель компанії зосереджена на закупівлі товарів для подальшої реалізації. Специфіка відсутності власного виробництва зумовлює те, що лєвова частка пасивів підприємства формується саме за товарними операціями, роблячи цей сегмент обліку пріоритетним для фінансового контролю [7].

Ефективність управління такими потоками прямо залежить від глибини аналітичного обліку. Замість узагальнених цифр, підприємство вибудовує деталізовану структуру даних у розрізі кожного контрагента, окремого договору та конкретної поставки. Такий підхід дозволяє менеджменту не просто бачити загальну суму боргу, а й миттєво ідентифікувати джерела його виникнення, що є критичним для прийняття оперативних управлінських рішень.

У сучасних умовах цифровізації економіки традиційні методи обліку поступаються місцем інтегрованим інформаційним системам. Впровадження ERP-рішень та хмарних сервісів дозволяє автоматизувати рутинні операції, мінімізуючи ризик «людського фактора». Це трансформує облік із системи простої фіксації фактів у інструмент моніторингу в режимі реального часу. Завдяки цифровим технологіям ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» отримує можливість

превентивно виявляти ризики виникнення простроченої заборгованості, аналізувати динаміку розрахунків та оптимізувати графіки платежів для підтримання ідеального балансу ліквідності.

Підсумовуючи результати комплексного теоретичного аналізу сутності, методології та практичного інструментарію обліку, можна з упевненістю стверджувати, що розрахунки з постачальниками та підрядниками виконують роль своєрідної «кровоносної системи» оборотного капіталу підприємства. Саме через цей механізм забезпечується безперервний життєвий цикл господарської діяльності: від своєчасного залучення необхідних ресурсів до фінального виконання фінансових зобов'язань. Будь-який деструктивний вплив на цю систему - чи то затримка платежів, чи то помилка в облікових записах - неминуче призводить до «тромбів» у грошових потоках, що загрожує зниженням загальної ефективності бізнесу.

Створення надійної основи для стабільного розвитку підприємства можливе лише за умови досягнення синергії між трьома фундаментальними компонентами: чіткою та багаторівневою класифікацією заборгованості, об'єктивною вартісною оцінкою згідно з принципом обачності та впровадженням прогресивного програмного забезпечення. Така інтеграція дозволяє трансформувати бухгалтерський облік із пасивного методу реєстрації минулих операцій у динамічну модель випереджального контролю. У результаті підприємство отримує не просто сухі цифри в балансі, а прозору, верифіковану звітність, яка максимально точно відображає реальний фінансовий стан і потенційні ризики компанії.

Важливо розуміти, що якісна організація обліку розрахунків сьогодні виходить далеко за межі суто внутрішніх потреб бухгалтерії. Вона стає потужним інструментом зовнішньої комунікації, що прямо впливає на інвестиційну привабливість підприємства та його ділову репутацію. Здатність компанії демонструвати прозорість своїх зобов'язань і бездоганну платіжну дисципліну є сигналом для ринку про високий рівень управлінської зрілості. Це не лише забезпечує беззаперечне дотримання жорстких законодавчих вимог, а й відкриває

доступ до вигідніших кредитних ресурсів, пріоритетних умов співпраці з партнерами та зміцнює загальний імідж суб'єкта господарювання як надійного та передбачуваного учасника економічних відносин у сучасних цифрових реаліях.

1.2 Нормативно-правове регулювання та облікова політика ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» щодо обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Ведення бухгалтерського обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками в Україні регулюється чіткою системою нормативно-правових актів. Базовим підґрунтям є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає правові засади регулювання, організації, ведення обліку та складання фінансової звітності. Методологічні засади формування в обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у звітності визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». Водночас, практична реалізація законодавчих вимог на кожному конкретному підприємстві забезпечується через формування його внутрішніх регламентів.

Облікова політика підприємства виступає фундаментальним внутрішнім регламентом, що об'єднує сукупність принципів, методів і специфічних процедур для ведення бухгалтерського обліку та підготовки фінансової звітності. В умовах сучасного правового поля вона не просто копіює норми законодавства, а адаптує їх до унікальних особливостей господарської діяльності кожного конкретного суб'єкта [1]. Саме через облікову політику підприємство реалізує своє право на професійне судження, обираючи ті методи оцінки та обліку, які найбільш точно відображають його реальний фінансовий стан.

Формування цього документа є стратегічним етапом організації облікового процесу, оскільки облікова політика забезпечує методологічну єдність усіх процедур. Документальне закріплення обраних підходів у формі наказу про

облікову політику є обов'язковою умовою, що легітимізує дії бухгалтерської служби перед внутрішніми та зовнішніми користувачами інформації. При цьому документ виконує не лише регламентуючу, а й важливу управлінську функцію: він структурує інформаційну базу для прийняття стратегічних рішень, визначаючи правила оцінки активів, зобов'язань та фінансових результатів.

Згідно з вимогами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, обрана політика має гарантувати повне, неупереджене та достовірне висвітлення результатів діяльності підприємства [4]. У контексті розрахунків з постачальниками та підрядниками це набуває особливої ваги, адже дана ділянка обліку безпосередньо впливає на показники ліквідності та платоспроможності. Методологічною основою тут виступає НП(С)БО 11 «Зобов'язання», який диктує чіткі критерії визнання боргів: достовірність їх вартісної оцінки та неминучість відтоку майбутніх економічних вигод [4].

В обліковій політиці підприємства мають бути детально прописані механізми взаємодії з контрагентами. Це включає не лише визначення моменту виникнення зобов'язання, а й регламентацію документообігу, встановлення правил ведення аналітичного обліку за кожним окремим постачальником та розробку методів моніторингу строків погашення заборгованості. Окремий акцент ставиться на забезпеченні відповідності внутрішніх процедур вимогам цифровізації, що дозволяє поєднати юридичні вимоги стандартів із технологічними можливостями сучасного ПЗ.

Для систематизації ключових аспектів, які мають бути відображені в розпорядчому документі підприємства щодо цієї ділянки обліку, доцільно виокремити та узагальнити основні елементи облікової політики у табл. 1.2.

Аналіз сформованих у табл. 1.2 елементів свідчить про те, що облікова політика підприємства є не просто формальним документом, а стратегічним інструментом, що забезпечує системність облікових процесів. Ключовим аспектом тут виступає критерій визнання зобов'язань, який базується на принципах НП(С)БО 11.

Таблиця 1.2 - Основні елементи облікової політики щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками

Елемент політики	Характеристика	Значення для обліку
Критерії визнання	Відповідно до НП(С)БО 11: ймовірність зменшення вигод та достовірна оцінка	Дозволяє чітко розмежувати поточні зобов'язання та непередбачені події
Оцінка при визнанні	За сумою погашення	Гарантує реалістичне відображення вартості боргів у балансі підприємства
Методика аналітичного обліку	У розрізі контрагентів, окремих договорів та термінів оплати	Забезпечує деталізацію інформації для оперативного управління платежами
Формування документообігу	Поєднання паперової та електронної форм	Оптимізує час на обробку первинних документів та їх архівацію
Критерії суттєвості	Встановлення порогу для окремого відображення зобов'язань у звітності	Спрощує облік несуттєвих сум та акцентує увагу на великих кредиторах
Порядок інвентаризації	Проведення звірок розрахунків перед складанням річної звітності	Підтверджує достовірність сальдо на рахунку 63 та виявляє розбіжності
Моніторинг строків	Класифікація за строками: вчасна, відстрочена, прострочена	Дозволяє мінімізувати ризики нарахування штрафів

Джерело: розроблено автором на основі [4; 9; 15]

Це дозволяє підприємству чітко зафіксувати момент виникнення боргу саме тоді, коли існує реальна ймовірність відтоку ресурсів, що є критично важливим для об'єктивної оцінки фінансового стану.

Оцінка зобов'язань за сумою їх погашення гарантує відповідність балансових показників реальним платіжним очікуванням. Це позбавляє фінансову звітність викривлень та забезпечує виконання принципу обачності. Особливої уваги заслуговує методика аналітичного обліку: групування даних за контрагентами та конкретними договорами дозволяє перетворити масив цифр на зручну базу для прийняття управлінських рішень. Такий рівень деталізації є фундаментом для ефективного моніторингу строків платежів, що, у свою чергу, мінімізує ризики нарахування штрафних санкцій за прострочені зобов'язання.

1.3. Теоретичні основи обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Побудова ефективної системи бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками базується на чіткому дотриманні послідовних етапів відображення господарських операцій в облікових регістрах та забезпеченні належної аналітичності інформації. Практичне втілення цих принципів реалізується через План рахунків, де ключову роль відіграє рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Процес організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками можна представити у вигляді послідовних етапів, кожен з яких потребує належного документального підтвердження та системного контролю.

Закріплення пріоритету цифрових документів дозволяє підприємству інтегрувати вимоги законодавства у високошвидкісні процеси електронної комерції. Крім того, регламентований порядок інвентаризації розрахунків виступає фінальним етапом контролю, який підтверджує достовірність сальдо перед складанням річної звітності.

Отже, гармонізація всіх елементів облікової політики - від первинного документування до методів оцінки - дозволяє створити цілісну систему, адаптовану до вимог цифровізації. Це не лише забезпечує суворе дотримання норм національних стандартів, а й формує прозору та надійну інформаційну базу для аналізу розрахунків із постачальниками у наступних розділах роботи

Значення для побудови облікового процесу має дотримання НП(С)БО 16 «Витрати», згідно з яким витрати фіксуються в момент їх виникнення, а не в момент фактичного списання коштів з рахунку. Для бухгалтера це означає необхідність суворого дотримання принципу нарахування: як тільки товар перетнув поріг складу або послуга була надана, в обліку має з'явитися відповідний запис. Такий підхід гарантує, що фінансовий результат звітного періоду буде сформований об'єктивно, відображаючи реальні ресурси, використані для

отримання доходу.

Методологічний зв'язок із НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» забезпечує уніфікацію даних. Це дозволяє перетворити розрізнені записи про борги на структуровану інформацію, зрозумілу для зовнішніх користувачів - від банків до інвесторів. Окрім того, хоча ми розглядаємо кредиторську заборгованість, неможливо ігнорувати положення НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [17], оскільки взаємодія з постачальниками часто має реверсивний характер (наприклад, при здійсненні авансових платежів), що потребує дзеркальної точності в обліку обох видів заборгованості.

Окрему увагу в обліковій політиці слід приділити забезпеченню стабільності обраних методів. Бухгалтер має дотримуватися єдиної стратегії протягом тривалого часу, щоб показники поточного року можна було порівняти з минулими періодами. Це досягається завдяки незмінності принципів безперервності діяльності та превалювання сутності над формою - коли реальний зміст господарської операції такої як наприклад факт отримання товару, є важливішим за наявність лише формального папірця.

Практичне втілення цих принципів реалізується через План рахунків, де ключову роль відіграє рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Проте сама по собі цифра на рахунку мало що дає для управління — саме тому в політиці підприємства закріплюється ведення глибокого аналітичного обліку [10]. Можливість бачити історію взаємовідносин з кожним конкретним контрагентом дозволяє не просто «звести баланс», а й ефективно контролювати терміни оплати, уникати претензій з боку партнерів та підтримувати репутацію надійного платника.

На підприємстві ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» облікова політика формується з урахуванням специфіки діяльності як суб'єкта електронної комерції. Її особливістю є орієнтація на цифрові технології, що забезпечує швидкий обмін інформацією з постачальниками та своєчасне відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку.

На підприємстві значна увага приділяється організації аналітичного обліку розрахунків, який ведеться в розрізі контрагентів, договорів та окремих операцій, що забезпечує високий рівень контролю за станом кредиторської заборгованості.

Також облікова політика передбачає використання автоматизованих систем для контролю строків погашення зобов'язань, що дозволяє уникнути прострочених платежів та зменшити фінансові ризики підприємства.

Документальне оформлення розрахунків з постачальниками здійснюється переважно в електронній формі із застосуванням відповідних сервісів. Це відповідає вимогам Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», який регламентує використання електронних документів у господарській діяльності [15]. Процес організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками можна представити у вигляді послідовних етапів (рис. 1.1).

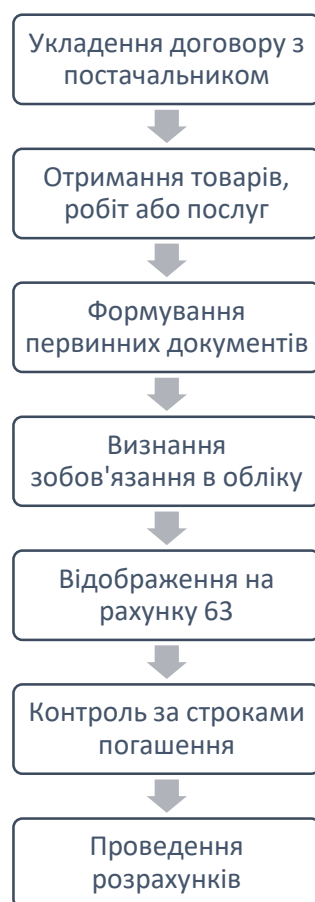

Рисунок 1.1 – Етапи організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Примітка:* стрілками показано послідовність етапів облікового процесу.

Джерело: розроблено автором на основі [1;9]

Як видно з рис. 1.1, процес обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками включає кілька взаємопов'язаних етапів, починаючи від укладення договору і завершуючи проведенням розрахунків. Така послідовність забезпечує своєчасне відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку та ефективний контроль за станом зобов'язань підприємства. Застосування чітко визначеної послідовності етапів дозволяє мінімізувати ризики помилок у процесі обліку та забезпечує своєчасне виявлення відхилень у розрахунках з постачальниками. Це особливо важливо в умовах значного обсягу господарських операцій та використання електронного документообігу.

Облікова політика підприємства не обмежується лише методологічними аспектами; вона є інструментом зміцнення фінансової дисципліни. У її положеннях чітко регламентуються граничні строки проведення розрахунків, алгоритми моніторингу заборгованості та - що не менш важливо - персональна відповідальність посадових осіб за дотримання платіжного календаря. Такий підхід перетворює бухгалтерську службу на активного учасника управління ліквідністю, дозволяючи превентивно виявляти прострочену заборгованість і мінімізувати ризики виникнення судових позовів чи втрати довіри з боку партнерів.

Аналіз діючої облікової політики ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» підтверджує її базову відповідність нормам національного законодавства, проте динамічні зміни в IT-секторі вимагають її подальшої еволюції. У сучасних умовах доцільно не просто декларувати використання програмного забезпечення, а офіційно закріплювати в політиці перехід до безпаперових технологій. Це передбачає розширення сфери застосування електронного документообігу та впровадження автоматизованих алгоритмів контролю, які б сигналізували про наближення термінів оплати чи зміну кредитного ліміту контрагента.

Особливого значення набуває вдосконалення процедур контролю за станом кредиторської заборгованості [9]. В умовах цифрової трансформації економіки облікова політика повинна стати більш гнучкою, орієнтованою на високий рівень деталізації та аналітичності інформації. Це дозволить менеджменту отримувати

не просто сухі цифри залишків на рахунках, а глибокий аналіз платоспроможності підприємства в режимі реального часу.

Загалом, ефективна облікова політика сьогодні виступає «цифровим статутом» підприємства. Вона визначає не лише правила реєстрації фактів господарського життя, а й формує якісну інтелектуальну базу для стратегічного планування. Адаптація положень політики до сучасних викликів, таких як хмарні обчислення та автоматизована звірка даних, є ключовою умовою підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» та забезпечення його стійкого розвитку на ринку електронної комерції

Пріоритетним вектором модернізації облікової політики в сучасних умовах є перехід від пасивної реєстрації заборгованості до активного автоматизованого контролю за кожним етапом розрахункових відносин. Це передбачає не просто використання комп'ютерних програм, а впровадження інтелектуальних алгоритмів, здатних самостійно відстежувати критичні дати платежів, генерувати автоматичні сповіщення для відповідальних осіб та проводити багаторівневий аналіз структури заборгованості. Такий функціонал дозволяє мінімізувати вплив людського фактора, уникати штрафних санкцій за несвоєчасну оплату та підтримувати оптимальний баланс оборотних коштів.

Паралельно із технологічним оновленням, облікова політика має бути доповнена внутрішніми регламентами щодо комплексного комплаєнсу та оцінки надійності контрагентів. Впровадження системи внутрішнього рейтингу постачальників (на основі історії виконання ними зобов'язань, цінової політики та дотримання термінів) дозволяє суттєво знизити операційні ризики. Це перетворює облікову політику з суто бухгалтерського документа на інструмент безпеки бізнесу, що безпосередньо впливає на ефективність закупівельної стратегії та забезпечує безперебійність поставок.

Реалізація цих заходів сприяє не лише формальній оптимізації облікових процедур, а й виводить фінансовий менеджмент підприємства на якісно новий рівень. Облікова політика стає дієвим механізмом, що синхронізує потреби виробничих чи комерційних підрозділів із можливостями фінансової служби,

забезпечуючи синергію між стратегічними цілями компанії та її щоденною операційною діяльністю.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що облікова політика щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками є стрижневим елементом системи бухгалтерського обліку підприємства. Її ретельне формування та неухильне дотримання гарантують не лише суворе виконання вимог національного законодавства, а й забезпечують безкомпромісну достовірність фінансової звітності. У сукупності це формує надійну інформаційну платформу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, підвищує інвестиційну привабливість підприємства та гарантує його стабільне функціонування в умовах мінливого економічного середовища.

1.4 Сучасні цифрові інформаційні технології автоматизації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

У сучасних реаліях цифровізація економіки перестала бути просто трендом і перетворилася на базову вимогу для виживання бізнесу. Для бухгалтерського обліку це означає докорінну зміну підходів: від ручного введення даних до використання інтелектуальних програмних продуктів. Автоматизація розрахунків з постачальниками дозволяє не лише пришвидшити обробку первинної документації, а й практично знищити ризик помилок, спричинених «людським фактором», що є критично важливим для формування точної звітності [19].

Цифрові технології в обліку - це складний комплекс програмних інструментів, що забезпечують безперервний цикл збору, обробки та зберігання фінансових даних. Замість традиційних паперових журналів сьогодні використовуються хмарні рішення та ERP-системи, які дозволяють отримувати інформацію про стан заборгованості в режимі реального часу. Такий підхід трансформує роль бухгалтера: замість рядового реєстратора операцій він стає

аналітиком, який може миттєво оцінити вплив поточної кредиторської заборгованості на ліквідність підприємства [11]. У зв'язку з цим сучасний ринок праці потребує фахівців нового профілю, здатних виходити за межі простого рознесення первинної документації. Зокрема, сьогодні критично затребувані:

Фінансові контролери та аналітики, завданням яких є моніторинг платіжної дисципліни та прогнозування грошових потоків для запобігання касовим розривам.

Спеціалісти з автоматизації обліку, які налаштовують інтеграцію між різними платформами (наприклад, між сайтом інтернет-магазину та обліковою програмою) для безперебійного обміну даними.

Ризик-менеджери, що фокусуються на перевірці надійності контрагентів та оцінці впливу валютних або інфляційних коливань на стан зобов'язань.

Особливого значення цифровізація набуває в контексті моніторингу взаємовідносин з контрагентами. Автоматизовані системи дозволяють налаштувати багаторівневий контроль: від автоматичної звірки сум у рахунках-фактурах до відстеження термінів оплати згідно з договорами. Це створює «прозоре» середовище, де кожна операція зафіксована в цифровій пам'яті системи, що значно полегшує проведення внутрішнього аудиту та перевірок.

Технологічний стек сучасного підприємства в частині розрахунків із підрядниками вже давно вийшов за межі використання розрізнених електронних таблиць, трансформувавшись у складну екосистему спеціалізованих модулів для ведення поглибленого аналітичного обліку. Впровадження таких архітектурних рішень дозволяє здійснити безшовну інтеграцію даних про закупівлі безпосередньо в загальну систему управління ресурсами (ERP). Це створює умови для функціонування єдиного інформаційного простору, де складський облік, фінансові потоки та логістичні ланцюги не існують автономно, а працюють як взаємопов'язані елементи єдиного організму [20].

Завдяки такій глибокій інтеграції кожна операція з постачальником - від моменту формування заявки на закупівлю до фінальної оплати рахунку - миттєво відображається на всіх рівнях управління. Наприклад, оприбуткування товару на

складі автоматично генерує проведення в бухгалтерському модулі та оновлює графік майбутніх платежів у фінансовому відділі. Це дозволяє усунути проблему дублювання даних та критичних помилок при ручному введенні інформації, забезпечуючи керівництво абсолютною впевненістю в актуальності цифр.

Такий консолідований підхід відкриває можливості для наскрізного контролю витрат. Підприємство отримує здатність аналізувати ефективність кожного контрагента, зіставляючи терміни поставок, якість отриманих ресурсів та умови оплати в межах однієї системи. У кінцевому підсумку, створення такого інтелектуального інформаційного середовища перетворює технічну роботу з документами на стратегічний процес управління ланцюгами поставок, що дозволяє оптимізувати використання оборотного капіталу та значно підвищити загальну операційну ефективність бізнесу

Окремим, надзвичайно важливим елементом цієї цифрової екосистеми є впровадження електронного документообігу. Можливість створювати, підписувати електронний цифровий підпис та передавати акти чи накладні за лічені секунди кардинально змінює швидкість закриття звітних періодів. Оскільки використання електронних документів повністю регламентоване чинним законодавством України, їх впровадження стає логічним кроком до оптимізації управлінських процесів та зміцнення партнерських стосунків із постачальниками [15].

На підприємстві ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» для автоматизації обліку застосовуються сучасні програмні засоби, що відповідають специфіці його діяльності як інтернет-магазину. Зокрема, для обробки та аналізу облікової інформації використовується програмний продукт Excel, який дозволяє систематизувати дані, здійснювати розрахунки та формувати аналітичні таблиці. Для узагальнення характеристик застосовуваних цифрових технологій доцільно представити їх у табл. 1.3.

Як видно з табл. 1.3, використання різних цифрових інструментів дозволяє забезпечити комплексну автоматизацію облікових процесів, що підвищує ефективність управління розрахунками з постачальниками та підрядниками.

Наприклад сервіс iFin виступає надійним містком між внутрішнім обліком підприємства та державними контролюючими органами. Він дозволяє автоматично імпортувати дані про сформовані зобов'язання та витрати, забезпечуючи своєчасне подання податкової звітності без ризику помилок при ручному перенесенні показників [20].

Таблиця 1.3 - Характеристика цифрових інформаційних технологій, що використовуються на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»

Програмний продукт	Призначення	Функції
Excel	Обробка та аналіз даних	Формування таблиць, розрахунки, аналіз
iFin	Подання звітності	Формування та подання податкової звітності
Вчасно	Електронний документообіг	Обмін документами, зберігання, підписання
Банківські сервіси	Проведення розрахунків	Оплата постачальникам, контроль коштів

Джерело: розроблено автором на основі даних підприємства та [12; 14]

Особливе місце в операційній діяльності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» посідає платформа «Вчасно», яка реалізує переваги електронного документообігу на практиці. Завдяки цьому інструменту процес погодження актів виконаних робіт та товарних накладних із постачальниками скоротився з кількох днів до лічених хвилин. Це не лише прискорює момент визнання зобов'язання в обліку, а й створює впорядкований електронний архів, що є критично важливим для швидкого пошуку інформації під час звірок [21].

Оперативність фінансових потоків забезпечується через систему дистанційного обслуговування «UKRSIB business» від УкрСиббанку. Цей цифровий інструмент дає змогу бухгалтеру здійснювати платежі в режимі реального часу та миттєво отримувати виписки, що дозволяє оперативно закривати кредиторську заборгованість та підтримувати позитивну ділову репутацію перед партнерами. У поєднанні з аналітичними можливостями Excel, де фахівці підприємства проводять глибокий аналіз термінів погашення боргів та групують заборгованість за пріоритетністю, формується гнучка цифрова екосистема. Така синергія технологій дозволяє ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» мінімізувати

операційні ризики та підтримувати стабільний фінансовий стан навіть в умовах високої інтенсивності онлайн-продажів.

Для більш детального аналізу переваг використання цифрових технологій узагальнено їх у табл. 1.4.

Таблиця 1.4 - Переваги та недоліки застосування цифрових технологій в обліку

Переваги	Характеристика
Автоматизація	Зменшення ручної праці
Швидкість обробки	Оперативне отримання інформації
Точність	Зменшення кількості помилок
Контроль	Моніторинг заборгованості
Доступність	Доступ до даних у будь-який час
Недоліки	Характеристика
Вартість впровадження	Витрати на програмне забезпечення
Ризики безпеки	Загрози витоку інформації
Залежність від техніки	Необхідність технічної підтримки

Джерело: розроблено автором на основі [11; 20]

Аналіз даних, наведених у табл. 1.4, дозволяє комплексно оцінити вплив цифровізації на систему бухгалтерського обліку. Серед ключових переваг насамперед слід виділити повну автоматизацію облікових процедур, що трансформує роль бухгалтера з технічного виконавця на аналітика. Завдяки високій швидкості обробки великих масивів даних забезпечується оперативність отримання фінансових показників, що дозволяє контролювати стан розрахунків у режимі реального часу. Перевагою є також підвищення точності обліку: автоматизовані алгоритми зводять до мінімуму кількість технічних помилок та виключають дублювання записів. Хмарні технології забезпечують постійну доступність до інформаційної бази, що підвищує гнучкість управління та прозорість усіх господарських операцій [11].

Цього ж часу, впровадження інноваційних рішень супроводжується певними недоліками, які необхідно враховувати при побудові облікової політики. Висока вартість ліцензійного програмного забезпечення та витрати на професійну підготовку персоналу створюють значне фінансове навантаження на початкових етапах автоматизації. Окрім фінансового аспекту, виникають ризики інформаційної безпеки, оскільки переведення даних у цифровий формат потребує

додаткових заходів захисту від кіберзагроз та несанкціонованого доступу у зв'язку з цим потребуються нові працівники спеціалісти по кіберзахисту. Також суттєвим фактором є технологічна залежність: безперебійність облікового процесу стає повністю залежною від технічного стану обладнання, наявності електроенергії та стабільного інтернет-зв'язку [9].

Отже, попри наявність технічних та фінансових ризиків, позитивний ефект від використання цифрових технологій є домінуючим. Автоматизація дозволяє створити цілісну інформаційну систему, де інтеграція різних програмних продуктів забезпечує достовірність даних та високу швидкість прийняття управлінських рішень, що є критично важливим у сучасному динамічному економічному середовищі.

Особливе значення в системі автоматизації має можливість переходу від простої фіксації даних до оперативного контролю за станом розрахунків. Сучасні інформаційні системи дозволяють деталізувати заборгованість за контрагентами та термінами її виникнення, що перетворює облік на дієвий інструмент управління фінансовими ресурсами. Це створює підґрунтя для глибокого аналітичного аналізу: підприємство може не лише відстежувати суми боргів, а й оцінювати надійність партнерів, оптимізувати умови закупівель та обирати найбільш вигідні стратегії співпраці.

Завдяки впровадженню цифрових інструментів стає можливим миттєве формування аналітичних звітів, що відображають динаміку змін у структурі зобов'язань. Це забезпечує безперервність облікового процесу, де кожна господарська операція фіксується в системі в момент її здійснення. Такий підхід мінімізує часові розриви між реальною подією та її відображенням у звітності, гарантуючи менеджменту актуальну інформацію для прийняття рішень у режимі реального часу.

РОЗДІЛ 2.

СТАН ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ВІТЧИЗНЯНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ І НАПРЯМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ

2.1 Електронне документування розрахунків з постачальниками та підрядниками

В умовах сучасної цифровізації економіки електронне документування господарських операцій відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності бухгалтерського обліку. Перехід від паперових носіїв до електронних форм документів дозволяє значно підвищити швидкість обробки інформації, зменшити витрати часу та забезпечити більш високий рівень контролю за господарськими операціями. Використання електронних документів в Україні регулюється Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» [15].

Електронне документування передбачає створення, обробку, передачу та зберігання первинних документів у цифровій формі із використанням сучасних інформаційних технологій. При цьому електронні документи мають однакову юридичну силу з паперовими, за умови наявності електронного підпису та дотримання встановлених вимог до їх оформлення [1].

Особливості діяльності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» як підприємства, що функціонує у сфері електронної комерції, обумовлюють широке застосування електронного документообігу. Відсутність фізичних точок продажу та орієнтація на онлайн-операції потребують швидкого обміну інформацією, що неможливо забезпечити за допомогою традиційного паперового документообігу.

На підприємстві електронне документування є основною формою ведення первинного обліку. Усі господарські операції, пов'язані з розрахунками з

постачальниками, оформлюються в електронному вигляді, що дозволяє забезпечити їх оперативне відображення у бухгалтерському обліку.

Процес електронного документування розрахунків з постачальниками включає кілька взаємопов'язаних етапів: формування первинних документів, їх погодження, передача контрагентам, зберігання та використання для відображення у бухгалтерському обліку. Кожен із цих етапів має важливе значення для забезпечення достовірності облікової інформації та ефективності управління розрахунками.

Зокрема, на етапі формування документів здійснюється первинна фіксація господарської операції, що передбачає внесення всієї необхідної інформації щодо контрагента, предмета договору, вартості та умов розрахунків. Від правильності заповнення цих даних залежить коректність подальшого відображення операцій у бухгалтерському обліку.

Етап погодження документів передбачає перевірку їх відповідності умовам договору та внутрішнім регламентам підприємства. Це дозволяє уникнути помилок та забезпечити контроль за доцільністю здійснення господарських операцій.

Передача документів контрагентам здійснюється в електронному вигляді, що значно скорочує часові витрати та забезпечує оперативність взаємодії. Завершальним етапом є зберігання документів в електронному архіві, що забезпечує можливість їх подальшого використання та контролю [1; 15].

На етапі формування документів створюються рахунки, накладні, акти приймання-передачі товарів або послуг, а також податкові накладні. Всі ці документи формуються із застосуванням цифрових інструментів, що дозволяє стандартизувати процес їх оформлення та мінімізувати ризик виникнення помилок.

Крім того, використання електронних форм документів дозволяє забезпечити єдність підходів до їх складання, що особливо важливо в умовах значної кількості операцій. Стандартизація документів сприяє підвищенню якості облікової інформації та полегшує її подальшу обробку.

Сучасна система цифрового обліку базується на інтелектуальних алгоритмах перевірки, де електронні документи автоматично верифікуються на наявність арифметичних помилок, логічних невідповідностей або порушень обов'язкових реквізитів. Такий превентивний контроль на етапі введення даних дозволяє практично повністю виключити ризик викривлення інформації в бухгалтерських регістрах, забезпечуючи високу якість фінансової звітності ще на стадії її первинного формування.

Фундаментом цього процесу є чітке визначення архітектури документообігу, яка охоплює всі стадії взаємодії з постачальниками. У цифровому середовищі ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» формується повний пакет електронних документів, кожен з яких виконує суворо визначену методологічну роль:

- *рахунки на оплату* виступають ініціаторами платіжного процесу та підставою для бюджетування коштів;
- *видаткові накладні* та акти приймання-передачі слугують беззаперечним доказом фактичного переходу права власності на товар або моменту завершення робіт, що є критичним для визнання зобов'язання;
- *податкові накладні* забезпечують коректність податкового обліку та легітимізують право підприємства на формування податкового кредиту;
- *платіжні інструкції* завершують цикл, підтверджуючи виконання фінансових зобов'язань.

Оскільки всі ці документи циркулюють у єдиному цифровому форматі, підприємство уникає критичної проблеми дублювання даних, яка часто виникає при паперовому обліку. Інформація з накладної автоматично трансформується у бухгалтерську проводку, що забезпечує миттєву синхронізацію між складом, бухгалтерією та фінансовим відділом.

Вирішальним етапом, що надає електронному файлу статусу юридично значущого первинного документа, є застосування кваліфікованого електронного підпису (КЕП). Це не просто технічний засіб захисту, а гарантія автентичності та незмінності змісту документа, що повністю відповідає нормам чинного законодавства України та прирівнює електронну копію до паперового оригіналу з

«мокрою» печаткою.

На ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» цей технологічний цикл реалізується через інтеграцію із сервісом «Вчасно». Використання цієї платформи дозволяє налагодити обмін документами з контрагентами в режимі реального часу, незалежно від їх географічного розташування. У результаті час на погодження та підписання актів скорочується з декількох днів до лічених хвилин, що ліквідує затримки в розрахунках, оптимізує роботу персоналу та перетворює документообіг на динамічний бізнес-процес, адаптований до високих темпів сучасної електронної комерції [21].

Крім того, використання даного сервісу дозволяє забезпечити повну прозорість документообігу, оскільки кожен документ має свій статус, що відображає етап його обробки. Це дозволяє контролювати своєчасність виконання зобов'язань та уникати затримок у взаєморозрахунках.

Також сервіс забезпечує автоматичне збереження документів у електронному архіві, що значно спрощує доступ до них у майбутньому та полегшує процес підготовки до перевірок контролюючих органів [15].

Отримані від постачальників документи також обробляються в електронному вигляді, що дозволяє оперативно відображати відповідні господарські операції у бухгалтерському обліку. Це забезпечує своєчасне формування інформації про стан розрахунків та дозволяє уникнути затримок у відображенні операцій. Електронна обробка документів сприяє підвищенню точності облікових даних, оскільки зменшується вплив людського фактору. Автоматизовані системи дозволяють перевіряти правильність введених даних та забезпечують узгодженість інформації між різними підсистемами обліку.

Важливим етапом електронного документування є зберігання документів. На підприємстві всі первинні документи зберігаються в електронному архіві, що забезпечує їх доступність, швидкий пошук та захист від втрати [15].

Електронний архів дозволяє систематизувати документи за різними ознаками, зокрема за контрагентами, датами або видами операцій, що значно спрощує роботу бухгалтерії. Це особливо важливо в умовах великої кількості

господарських операцій. Використання електронного архіву забезпечує збереження документів протягом встановленого законодавством строку, що є необхідною умовою для ведення бухгалтерського обліку та проходження перевірок [1; 15].

Важливим аспектом організації електронного документообігу є забезпечення безперервності інформаційних потоків на підприємстві. У сучасних умовах господарювання інформація повинна оброблятися максимально швидко, що особливо актуально для підприємств, які функціонують у сфері електронної комерції. На ТОВ електронний документообіг дозволяє забезпечити безперервний зв'язок між процесами закупівлі товарів, їх реалізації та обліку. Це сприяє оперативному отриманню інформації про стан розрахунків з постачальниками та дозволяє швидко реагувати на зміни у господарській діяльності. Безперервність інформаційних потоків забезпечує можливість синхронізації даних між різними системами, що використовуються на підприємстві. Це дозволяє уникнути розбіжностей у даних та забезпечити їх достовірність [8].

Процес контролю в системі електронного документообігу не є разовою дією, а являє собою безперервний багаторівневий цикл, що охоплює всі стадії життєвого циклу документа. На початковому етапі створення - інтелектуальні алгоритми програмного забезпечення здійснюють автоматичну верифікацію реквізитів, перевіряючи коректність заповнення кодів ЄДРПОУ, відповідність сум податковим ставкам та наявність усіх обов'язкових полів. Це дозволяє відсікти помилки ще «на вході», не допускаючи потрапляння некоректних даних у внутрішню систему.

Наступний критичний *етап обробки та погодження* - передбачає перевірку документа на відповідність умовам укладених договорів та фактично отриманим обсягам товарів чи послуг. Завдяки цифровізації цей процес стає прозорим: система дозволяє в реальному часі відстежити, на якому етапі перебуває документ і хто відповідальний за його затримку. Фінальний контроль відбувається в момент відображення операції в бухгалтерському обліку, де перевіряється правильність кореспонденції рахунків та аналітичного розрізу.

Така наскрізна система контролю діє як превентивний механізм: вона не просто констатує факт наявності помилки, а мінімізує саму ймовірність виникнення порушень фінансової та податкової дисципліни. У підсумку це забезпечує абсолютну достовірність облікової інформації, захищає підприємство від штрафних санкцій під час перевірок та формує надійну базу для прийняття стратегічних управлінських рішень на основі виключно чистих і перевірених даних.

Важливим напрямом використання електронного документування є формування аналітичної інформації для потреб управління. На основі даних електронних документів підприємство має можливість здійснювати детальний аналіз розрахунків з постачальниками. Можна оцінювати обсяги закупівель, визначати найбільш активних контрагентів, аналізувати строки оплати та виявляти прострочену заборгованість. Це дозволяє підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства [11].

Також аналітичні можливості систем електронного документообігу виходять далеко за межі простого зберігання файлів, перетворюючи масиви первинних даних на потужний інструмент стратегічного менеджменту. Завдяки автоматизованій обробці інформації підприємство отримує змогу миттєво генерувати деталізовані звіти щодо структури заборгованості, відстежувати її динаміку в часі та глибоко аналізувати першопричини виникнення відхилень. Такі звіти стають фундаментальною основою для прийняття зважених управлінських рішень, дозволяючи фінансовим службам не лише контролювати поточний стан розрахунків, а й здійснювати стратегічне планування грошових потоків, уникаючи критичних касових розривів.

Впровадження електронних систем суттєво підвищує загальний рівень прозорості та корпоративної безпеки діяльності підприємства. Оскільки кожна господарська операція - від моменту реєстрації рахунку до фінального підписання акту - фіксується у цифровій системі з чітким тайм-стемпом (відміткою часу) та ідентифікацією відповідальної особи, це створює безперервний аудиторський слід. Будь-який запис може бути миттєво перевірений, верифікований або

піднятий з архіву для звірки, що забезпечує безпрецедентний рівень внутрішнього контролю. У підсумку, така цифрова архівація та аналітика мінімізують ризики зловживань, підвищують довіру з боку контрагентів і створюють умови для формування бездоганної фінансової звітності, яка повністю відповідає сучасним стандартам управління бізнесом

Для подання податкової та фінансової звітності підприємство використовує сервіс «iFin», що дозволяє формувати та подавати звітність до контролюючих органів в електронному вигляді [20]. Використання цього сервісу забезпечує своєчасність подання звітності, що є важливим для дотримання вимог податкового законодавства. Крім того, автоматизація процесу подання звітності дозволяє зменшити ризик виникнення помилок. Також сервіс дозволяє отримувати квитанції про прийняття звітності, що підтверджує виконання підприємством своїх зобов'язань перед державою [2; 12].

Особливу увагу на підприємстві приділяють інформаційній безпеці. Доступ до електронних документів обмежується залежно від посадових обов'язків працівників, що забезпечує захист конфіденційної інформації [9].

Важливим напрямом є інтеграція різних інформаційних систем, що дозволяє поєднати процеси створення документів, їх обробки та формування звітності в єдину систему.

Електронне документування також є важливим інструментом управління підприємством. На основі даних електронних документів керівництво може аналізувати обсяги закупівель, контролювати розрахунки та оцінювати ефективність співпраці з постачальниками [11; 18].

Водночас цифрові технології забезпечують оперативний доступ до інформації, що є важливим для прийняття управлінських рішень.

Разом з тим, впровадження електронного документування супроводжується певними ризиками. Серед них можна виділити загрози інформаційній безпеці, технічні збої та необхідність навчання персоналу. Крім того, існує потреба у забезпеченні резервного зберігання даних та використанні надійного програмного забезпечення. Перспективним напрямом розвитку

електронного документування є впровадження хмарних технологій, які забезпечують доступ до інформації незалежно від місця знаходження користувача [14; 19].

Ще важливим напрямом розвитку є впровадження автоматизованого обміну даними між різними інформаційними системами підприємства, що дозволяє суттєво підвищити ефективність облікових процесів та мінімізувати участь людини у їх виконанні. Завдяки інтеграції програмних продуктів забезпечується автоматичне перенесення даних між системами без необхідності їх повторного введення, що значно знижує ризик виникнення помилок та підвищує точність облікової інформації [20].

Автоматизований обмін даними дозволяє синхронізувати інформацію між системами електронного документообігу, бухгалтерського обліку, банківськими сервісами та податковими платформами. Це забезпечує єдність інформаційного простору підприємства та сприяє своєчасному відображенню господарських операцій у бухгалтерському обліку. Зокрема, дані про отримані документи можуть автоматично відображатися у відповідних регістрах обліку, а інформація про здійснені платежі - надходити безпосередньо з банківських систем.

Автоматизація обміну даними дозволяє значно скоротити час на обробку інформації та підвищити оперативність прийняття управлінських рішень. Підприємство отримує можливість у режимі реального часу контролювати стан розрахунків з постачальниками, відслідковувати заборгованість та своєчасно реагувати на зміни у фінансовому стані [11].

Важливим аспектом є також підвищення рівня внутрішнього контролю, оскільки автоматизовані системи забезпечують фіксацію всіх операцій та змін у даних. Це дозволяє відстежувати джерело інформації, відповідальних осіб та час виконання операцій, що сприяє підвищенню прозорості та достовірності облікових даних.

Таким чином, розвиток автоматизованого обміну даними між різними інформаційними платформами слід розглядати як один із найважливіших векторів стратегічного вдосконалення системи бухгалтерського обліку. У сучасних реаліях

цифровізації це не просто технічна інтеграція, а створення єдиного інтелектуального середовища, де інформація передається миттєво, без викривлень та людського втручання. Такий підхід дозволяє кардинально підвищити операційну ефективність облікового процесу, гарантуючи абсолютну точність даних та їх повну відповідність жорстким вимогам цифрової економіки. Завдяки безшовній синхронізації між внутрішніми системами підприємства та зовнішніми сервісами, бухгалтерський облік трансформується з методу реєстрації минулих подій на інструмент оперативного управління фінансами в режимі реального часу.

Окрему, критично важливу роль електронне документування відіграє у розбудові сучасної системи внутрішнього контролю підприємства. Використання автоматизованих систем забезпечує створення безперервного та прозорого «цифрового сліду» для кожної господарської операції. Це означає, що кожен етап життєвого циклу документа - від його первинного формування та погодження до фінального підписання кваліфікованим електронним підписом і відображення в балансі - жорстко фіксується в системі з деталізацією за відповідальними особами та точними термінами виконання.

Така багаторівнева фіксація процесів дозволяє менеджменту здійснювати тотальний моніторинг виконавчої дисципліни, миттєво ідентифікувати «вузькі місця» в ланцюгу документообігу та превентивно реагувати на будь-які затримки в розрахунках. У кінцевому підсумку, автоматизація контрольних функцій не лише мінімізує ризики внутрішніх зловживань чи випадкових помилок, а й формує культуру високої відповідальності всередині компанії, що є запорукою фінансової безпеки та стабільного розвитку суб'єкта господарювання на конкурентному ринку

Зокрема, електронні системи дозволяють здійснювати автоматичний контроль за правильністю оформлення документів, що знижує ризик виникнення помилок. Це сприяє підвищенню достовірності облікової інформації. Важливим є також те, що система контролю дозволяє оперативно виявляти прострочені зобов'язання та вживати заходів щодо їх погашення, що позитивно впливає на фінансовий стан підприємства [4].

В умовах розвитку цифрової економіки електронне документування стає не лише інструментом ведення бухгалтерського обліку, але й важливим фактором стратегічного розвитку підприємства. Воно дозволяє підвищити ефективність бізнес-процесів, скоротити витрати та забезпечити більш високий рівень обслуговування контрагентів. Застосування електронного документообігу також сприяє покращенню взаємодії між підрозділами підприємства, оскільки забезпечує швидкий обмін інформацією та доступ до необхідних даних у режимі реального часу. Це дозволяє підвищити ефективність управління та прийняття рішень. Крім того, використання цифрових технологій створює передумови для подальшої автоматизації облікових процесів, що є важливим напрямом розвитку бухгалтерського обліку в сучасних умовах [1; 9].

Аналіз організації електронного документування на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» свідчить, що підприємство активно використовує сучасні цифрові технології для забезпечення ефективності облікових процесів. Зокрема, значна частина господарських операцій здійснюється в електронному форматі, що дозволяє мінімізувати використання паперових носіїв. На основі даних фінансової звітності підприємства можна зробити висновок, що обсяг господарських операцій є достатньо значним, що потребує ефективної організації документообігу [8]. У таких умовах використання електронних технологій є необхідною умовою забезпечення своєчасності обліку та контролю за розрахунками.

Аналіз показує, що підприємство дотримується вимог чинного законодавства щодо ведення бухгалтерського обліку та використання електронних документів, що позитивно впливає на рівень фінансової дисципліни.

Таким чином, електронне документування на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» є важливим елементом організації бухгалтерського обліку, що забезпечує ефективне управління розрахунками з постачальниками та підрядниками та відповідає сучасним вимогам ведення обліку в умовах цифрової економіки. Його використання дозволяє не лише підвищити точність облікових даних і мінімізувати вплив людського фактору, але й значно скоротити час обробки

інформації, що є особливо важливим для підприємств із високим рівнем господарської активності.

Впровадження та повномасштабна інтеграція систем електронного документообігу в архітектуру бухгалтерського обліку стає потужним каталізатором докорінної трансформації фінансово-господарської діяльності. Насамперед, це забезпечує безпрецедентну оперативність відображення кожної транзакції: час між фізичним отриманням товару та його реєстрацією в системі скорочується до мінімуму, що фактично усуває проблему часових розривів у звітності. Таке прискорення процесів гарантує безумовну своєчасність виконання зобов'язань перед постачальниками, дозволяючи підприємству не просто дотримуватися графіків платежів, а й майстерно використовувати платіжний календар для зміцнення партнерської довіри. При цьому рівень контролю за станом кредиторської заборгованості переходить у нову якість - з пасивного спостереження він трансформується у проактивний моніторинг, де кожен рух коштів стає прозорим та прогнозованим.

Перевагою такої модернізації є формування цілісного, монолітного інформаційного середовища. У межах такої екосистеми всі дані від первинного рахунку-фактури до фінального балансу стають органічно взаємопов'язаними та доступними для глибокого аналізу в режимі реального часу. Це позбавляє менеджмент необхідності оперувати фрагментарною або застарілою інформацією, натомість створюючи непохитну аналітичну основу для прийняття стратегічно обґрунтованих управлінських рішень. Будь-який запит щодо стану розрахунків задовольняється миттєво, що дозволяє підприємству миттєво адаптуватися до ринкових коливань та гнучко маневрувати наявними ресурсами.

Електронне документування виступає головним архітектором абсолютної прозорості діяльності. Кожна операція залишає незмінний цифровий слід, що кардинально спрощує проходження зовнішніх та внутрішніх аудитів, а також гарантує бездоганну відповідність вимогам національного законодавства у сфері бухгалтерського та податкового обліку. Більше того, це стає потужним інструментом покращення взаємодії з контрагентами: цифрова синхронізація

усуває конфлікти через втрачені документи чи помилки в реквізитах, виводячи ділову комунікацію на рівень глобальних стандартів якості [11].

В умовах тотальної цифровізації електронний документообіг перестає бути суто технічним інструментом автоматизації рутини - він перетворюється на стратегічний фактор підвищення конкурентоспроможності. Здатність підприємства оптимізувати операційні витрати, підвищити швидкість бізнес-процесів та забезпечити ювелірне управління фінансовими потоками безпосередньо корелює з його життєздатністю на ринку. Скорочення витрат на паперову логістику та зберігання архівів, у поєднанні з вивільненням інтелектуального ресурсу персоналу для аналітичної роботи, створює суттєву економічну вигоду, яка у довгостроковій перспективі стає фундаментом фінансової стабільності [19].

Узагальнюючи вищевикладене, можна сформулювати обґрунтований та змістовний висновок про те, що подальший вектор розвитку, масштабування та безперервне концептуальне вдосконалення методології електронного документування сьогодні є не просто одним із бажаних напрямів модернізації, а постає як критична, об'єктивно необхідна умова для виживання та прогресивного розвитку сучасного суб'єкта господарювання. В умовах надзвичайно динамічного цифрового середовища, де швидкість ринкових змін постійно зростає, саме здатність підприємства оперувати колосальними масивами даних практично зі швидкістю світла, забезпечуючи при цьому їхню абсолютну достовірність, структурну цілісність та бездоганну юридичну чистоту, стає головним детермінантом його життєздатності.

Цифрова трансформація документообігу дозволяє вийти за межі класичного розуміння обліку як системи фіксації минулих подій. Натомість вона створює інтелектуальну платформу для стратегічного маневрування, де кожна облікова одиниця інформації в режимі реального часу трансформується у стратегічний актив. Це дає змогу підприємству не лише миттєво адаптуватися до мінливих запитів контрагентів та вимог регуляторних органів, а й ефективно масштабувати свою операційну діяльність без втрати якості контролю за

зобов'язаннями перед постачальниками. У такому контексті автоматизовані системи стають «цифровою нервовою системою» компанії, яка миттєво реагує на будь-які зовнішні чи внутрішні імпульси, забезпечуючи стійкість бізнес-моделі до турбулентних економічних явищ.

Більше того, безперервна оптимізація цифрових каналів передачі та обробки інформації виступає потужним інструментом детермінації фінансової успішності. Вона дозволяє нівелювати трансакційні витрати, мінімізувати часові лаги в розрахунковому циклі та максимізувати прозорість взаємовідносин із партнерами, що в сукупності формує унікальну конкурентну перевагу. Для сучасного підприємства, що прагне лідерства у своїй ніші, ігнорування цих процесів означає неминучу втрату актуальності, тоді як активне впровадження інноваційних методів документування гарантує йому спроможність до стабільного функціонування, фінансову прозорість та можливість ефективного масштабування своєї діяльності на глобальному рівні [11;15]. Таким чином, електронний документообіг постає не просто технічним рішенням, а фундаментальною філософією управління бізнесом у цифрову епоху, що поєднує в собі юридичну суворість традиційного обліку з безмежними можливостями сучасних інформаційних технологій

2.2 Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками в умовах комп'ютерної обробки даних.

Синтетичний та аналітичний облік є складовими системи бухгалтерського обліку підприємства, що забезпечують узагальнення та деталізацію інформації про господарські операції, зокрема розрахунки з постачальниками та підрядниками. В умовах сучасної економіки ефективна організація цих видів обліку має вирішальне значення для забезпечення достовірності фінансової інформації та прийняття управлінських рішень.

Взаємозв'язок цих двох рівнів обліку створює цілісну інформаційну модель, де загальні показники фінансового стану знаходять своє підтвердження у конкретних деталях по кожному контрагенту. Такий двійний підхід дозволяє не лише забезпечити суворе дотримання методологічних принципів, а й сформувати багаторівневу систему контролю за рухом ресурсів. Саме завдяки гармонійному поєднанню синтетичного узагальнення та аналітичної деталізації підприємство отримує можливість здійснювати повний моніторинг своїх зобов'язань, гарантуючи при цьому ідентичність даних на всіх етапах обробки облікової інформації [22].

Синтетичний облік виступає як системний метод узагальненого відображення господарських операцій, що реалізується через групування однорідних об'єктів обліку в єдиному грошовому вимірнику. У контексті взаємовідносин із контрагентами його фундаментальним завданням є акумуляція вартісних даних про сукупні зобов'язання підприємства, що дозволяє отримати панорамне бачення обсягу залучених кредитних ресурсів. Саме на рівні синтетичного узагальнення формується інформаційний базис для побудови фінансової звітності, зокрема Балансу (Звіту про фінансовий стан), де показники кредиторської заборгованості слугують ключовим індикатором при оцінці структури пасивів та загальної капіталізації компанії.

Методологічним ядром цього процесу є рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», який за своєю структурою є пасивним (у частині відображення боргів перед партнерами) і призначений для концентрації відомостей про всі наявні зобов'язання за отримані товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи чи спожиті послуги. Механізм відображення операцій на цьому рахунку підпорядкований суворій логіці подвійного запису:

- За кредитом рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» фіксується момент виникнення або збільшення заборгованості, що супроводжується зростанням активів підприємства або визнанням витрат періоду [10].

- За дебетом відображається процес погашення цих зобов'язань - або через

пряме перерахування грошових коштів, або шляхом заліку взаємних вимог чи повернення товарів, що призводить до зменшення кредиторського тиску на баланс.

Синтетичний облік відіграє стратегічну роль у фінансовому менеджменті, оскільки саме він надає узагальнену інформацію, необхідну для глобального аналізу фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства. Проте, попри свою високу значущість для зовнішньої звітності, синтетичний зріз має певну інформаційну обмеженість: він оперує лише сукупними величинами, залишаючи «за кадром» індивідуальні умови договорів, конкретні терміни погашення за кожним партнером та історію взаємодії з окремими контрагентами. Ця об'єктивна потреба у деталізації зумовлює органічний перехід до побудови системи аналітичного обліку, який покликаний наповнити синтетичні показники конкретним операційним змістом. Виходячи з цього синтетичний облік за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» створює надійний каркас облікової системи, забезпечуючи її цілісність та відповідність принципам нарахування, водночас делегуючи функцію оперативного управління та внутрішнього контролю аналітичним регістрам

Аналітичний облік виступає як інструментарій глибокої деталізації, що дозволяє розділити узагальнені синтетичні дані на конкретні інформаційні потоки в розрізі окремих об'єктів: контрагентів, специфічних договорів та індивідуальних господарських операцій. Якщо синтетичний облік дає стратегічне бачення «картини в цілому», то аналітичний зріз є прикладним базисом для оперативного менеджменту. Його першою метою є не просто фіксація сум, а забезпечення жорсткого контролю за станом розрахунків, суворе відстеження графіків погашення заборгованості та моніторинг виконання кожної окремої умови комерційних угод.

У системі взаємовідносин із постачальниками аналітичний облік вибудовується за принципом персоніфікації: запис ведеться окремо за кожним юридичним чи фізичним лицем-підрядником. Для досягнення максимальної прозорості облік деталізується до рівня кожного розрахункового документа -

рахунку-фактури, товарно-транспортної накладної чи акту виконаних робіт. Такий рівень аналітичності перетворює обліковий регістр на динамічну карту заборгованості, де бухгалтер у будь-який момент може ідентифікувати не лише загальну суму боргу перед партнером, а й конкретні партії товару, за якими ще не здійснено оплату.

Такий підхід має вирішальне значення для підтримки фінансової дисципліни підприємства. Він дозволяє автоматично класифікувати зобов'язання за ступенем їхньої терміновості, миттєво виявляти прострочені платежі та превентивно реагувати на ризики виникнення претензій чи нарахування штрафних санкцій. Аналітичні дані стають незамінним джерелом інформації для відділу закупівель та фінансової служби під час проведення переговорів про пролонгацію заборгованості або отримання додаткових знижок за вчасну оплату.

Взаємозв'язок між синтетичним та аналітичним рівнями обліку базується на принципі дзеркальності та доповнюваності. Аналітичні дані не просто супроводжують синтетичні показники, а забезпечують їхню фактологічну розшифровку, наповнюючи кожен узагальнену цифру конкретним змістом господарського життя. Методологічною константою є сувора відповідність підсумкових значень усіх аналітичних регістрів сальдо відповідного синтетичного рахунку. Будь-яке відхилення у цьому балансі розцінюється як порушення цілісності облікової системи, тому їхня тотожність є ключовим критерієм достовірності інформації перед складанням звітності [22].

Правильна організація аналітичного зрізу має не лише технічне, а й стратегічне значення. Вона повинна формувати багаторівневий інформаційний потік, що включає динаміку руху заборгованості, моніторинг специфічних умов контрактів та точні графіки погашення боргів. Володіючи такою деталізацією, підприємство набуває здатності миттєво адаптуватися до фінансових викликів: наприклад, шляхом перегляду черговості платежів у разі тимчасового дефіциту ліквідності або через ініціювання переговорів про реструктуризацію на основі перевірених даних.

Особлива роль аналітичного обліку проявляється у класифікації

заборгованості за ступенем її ризиковості. Виокремлення в облікових реєстрах поточної, простроченої та сумнівної заборгованості дозволяє бухгалтерській службі діяти на випередження. Якщо синтетичний рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» фіксує факт наявності зобов'язань, то аналітика дає змогу оцінити їхню якість. Це забезпечує своєчасне виявлення «проблемних» зон, де ризик фінансових втрат чи судових позовів є найвищим, та дозволяє вчасно формувати резерви сумнівних боргів або вживати претензійних заходів.

Зрештою, синтетичний та аналітичний облік безпосередньо визначають якість та прозорість фінансової звітності. Синтетичні дані рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» формують показники кредиторської заборгованості в Балансі, проте саме аналітичне підтвердження гарантує, що ці цифри не є формальними, а підкріплені реальними актами звірок та договірними зобов'язаннями. Таким чином, узгодженість цих видів обліку перетворює бухгалтерські записи на потужний аналітичний ресурс, що мінімізує інформаційні ризики для інвесторів, кредиторів та керівництва підприємства, забезпечуючи стабільну платформу для фінансового планування.

В умовах цифровізації економіки особливого значення набуває автоматизація синтетичного та аналітичного обліку. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє автоматично формувати облікові реєстри, забезпечувати узгодженість даних та підвищувати оперативність обробки інформації. Зокрема, синтетичний облік може вестися у вигляді автоматизованих звітів, таких як аналіз рахунку, тоді як аналітичний облік реалізується через деталізацію даних у розрізі субрахунків або контрагентів.

Завдяки автоматизації бухгалтерський облік перестає бути «річчю в собі» і перетворюється на командного гравця. Сучасні програми дозволяють об'єднати різні напрями роботи в одну систему: тепер дані про розрахунки з постачальниками не просто лежать у папках бухгалтера, а миттєво стають доступними для менеджерів із закупівель, логістів та керівництва. Це означає, що інформація, яка раніше була лише цифрами у звіті, стає основою для планування.

Наприклад, бачачи реальну картину боргів перед партнерами в режимі реального часу, підприємство може краще планувати свої витрати, не допускати порожнечі в касі та домовлятися про вигідніші умови наступних поставок.

Ще один величезний плюс комп'ютерних технологій - це функція другого працівника який постійно страхує від помилок. Ми всі люди, і при великому обсязі накладних та рахунків легко десь помилитися в цифрі чи переплутати дату. Сучасні облікові системи працюють як автоматичний коректор: вони перевіряють, щоб суми сходилися, реквізити були правильними, а записи не дублювалися. Якщо система бачить щось підозріле, вона одразу видає попередження. Це дає впевненість у тому, що дані в обліку - чисті та правдиві, а ризик отримати штраф через випадкову механічну помилку зводиться до мінімуму. Зрештою, це не просто про техніку, а про спокій бухгалтера та впевненість директора в тому, що фінансовий стан підприємства під контролем.

Таким чином, синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками є взаємопов'язаними елементами системи бухгалтерського обліку, які забезпечують як узагальнення, так і деталізацію інформації про господарські операції. Їх правильна організація та автоматизація в умовах цифрового середовища дозволяє підвищити ефективність облікових процесів, забезпечити достовірність фінансової інформації та створити основу для прийняття ефективних управлінських рішень. Зрештою, якісно побудована система синтетичного та аналітичного обліку виступає непохитною основою для прийняття високоефективних управлінських рішень. Замість того, щоб діяти наосліп, керівництво підприємства отримує можливість гнучко керувати кредиторською заборгованістю, раціонально розподіляти грошові потоки та вибудовувати стратегічно вигідні відносини з контрагентами. У цифрову епоху, де інформація є головним капіталом, така впорядкованість облікових процесів стає серйозною конкурентною перевагою, що гарантує підприємству фінансову стабільність, бездоганну ділову репутацію та спроможність до сталого розвитку в турбулентних ринкових умовах.

Комп'ютерна обробка даних є невід'ємною складовою організації

бухгалтерського обліку, зокрема обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Автоматизація облікових процесів дозволяє суттєво підвищити ефективність роботи підприємства, забезпечити оперативність обробки інформації та знизити ризик виникнення помилок. Застосування сучасних інформаційних технологій сприяє переходу від традиційних методів ведення обліку до інтегрованих цифрових систем, які забезпечують безперервність інформаційних потоків та узгодженість даних між різними підсистемами обліку [11].

Автоматизація обліку розрахунків з постачальниками передбачає використання програмних засобів для формування первинних документів, ведення облікових реєстрів, здійснення розрахунків та формування звітності. У результаті цього значно скорочується трудомісткість облікових процесів, підвищується швидкість обробки інформації та забезпечується її достовірність. Важливою перевагою автоматизації є також можливість стандартизації облікових процедур, що дозволяє уникнути розбіжностей у відображенні господарських операцій та забезпечує єдність облікової політики підприємства [11].

На ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» для автоматизації обліку розрахунків з постачальниками використовуються сучасні цифрові інструменти, зокрема Excel, сервіс електронного документообігу «Вчасно» та система подання звітності «iFin». Використання Excel дозволяє здійснювати обробку значних обсягів даних, формувати аналітичні таблиці, здійснювати розрахунки та контролювати стан заборгованості в розрізі контрагентів. Завдяки широким функціональним можливостям ця програма використовується для ведення внутрішнього аналітичного обліку та формування управлінської інформації.

Сервіс «Вчасно» забезпечує організацію електронного документообігу між підприємством та його контрагентами, що дозволяє здійснювати обмін первинними документами в електронному вигляді. Це значно скорочує час на погодження документів, забезпечує їх збереження та підвищує прозорість господарських операцій. Використання цього сервісу дозволяє автоматизувати процес документального оформлення розрахунків, що сприяє підвищенню

ефективності облікової роботи [21].

Для формування та подання податкової і фінансової звітності підприємство використовує сервіс «iFin», який забезпечує електронний обмін інформацією з контролюючими органами. Це дозволяє автоматизувати процес підготовки звітності, скоротити витрати часу та мінімізувати ризик виникнення помилок при її поданні. Крім того, система забезпечує отримання підтвердження про прийняття звітності, що є важливим для дотримання вимог законодавства [2].

Особливістю в сучасних інформаційних систем також є їх здатність до інтеграції, що дозволяє поєднувати різні функціональні підсистеми підприємства в єдине інформаційне середовище. Інтеграція систем електронного документообігу, бухгалтерського обліку та банківських сервісів забезпечує автоматичний обмін даними, що дозволяє уникнути дублювання інформації та підвищити її достовірність. Завдяки цьому господарські операції відображаються в обліку практично в режимі реального часу, що сприяє оперативному контролю за станом розрахунків [11; 20].

Аналітичні можливості комп'ютерних систем дозволяють підприємству здійснювати глибокий аналіз розрахунків з постачальниками. Зокрема, можливе формування звітів щодо структури заборгованості, динаміки її змін, строків погашення та рівня прострочених зобов'язань. Це створює основу для прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію фінансових ресурсів підприємства. Крім того, доступ до інформації в режимі реального часу дозволяє оперативно реагувати на зміни у фінансовому стані підприємства та своєчасно вживати заходів щодо погашення заборгованості.

Застосування комп'ютерних технологій також сприяє підвищенню рівня внутрішнього контролю на підприємстві. Автоматизовані системи забезпечують фіксацію всіх господарських операцій, що дозволяє відстежувати їх виконання, визначати відповідальних осіб та контролювати строки виконання зобов'язань. Це значно знижує ризик виникнення помилок або зловживань та підвищує достовірність облікової інформації [11].

Разом з тим, використання комп'ютерних систем в обліку пов'язане з

певними ризиками, зокрема технічними збоями, загрозами інформаційній безпеці та необхідністю постійного оновлення програмного забезпечення. Крім того, важливим є питання підготовки персоналу, оскільки ефективне використання інформаційних технологій потребує відповідного рівня кваліфікації працівників. Для мінімізації цих ризиків підприємство повинно забезпечити належний рівень захисту інформації, резервне копіювання даних та регулярне навчання персоналу [9].

З цього комп'ютерна обробка даних у системі обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками є важливим фактором підвищення ефективності діяльності підприємства. Використання сучасних інформаційних технологій забезпечує автоматизацію облікових процесів, підвищує точність та оперативність обробки інформації, сприяє покращенню контролю та створює умови для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [11].

Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» здійснюється з урахуванням специфіки діяльності підприємства як суб'єкта електронної комерції. Основною особливістю є використання цифрових технологій та електронного документообігу, що забезпечує оперативність обробки інформації та підвищує ефективність облікових процесів.

Синтетичний облік розрахунків з постачальниками ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», який призначений для узагальнення інформації про заборгованість підприємства за отримані, але не оплачені товари, роботи та послуги. За кредитом рахунку відображається виникнення заборгованості перед постачальниками, зокрема при отриманні товарів або послуг, тоді як за дебетом - її погашення шляхом перерахування грошових коштів або інших форм розрахунків [7].

На підприємстві синтетичний облік ведеться із застосуванням комп'ютерних технологій, що дозволяє автоматично формувати облікові регістри, забезпечувати узгодженість даних та здійснювати контроль за станом розрахунків. Інформація за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та

підрядниками» використовується для формування показників фінансової звітності, зокрема кредиторської заборгованості.

Аналітичний облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» ведеться в розрізі кожного контрагента, а також за окремими договорами та первинними документами. Це дозволяє отримувати детальну інформацію про стан розрахунків, строки погашення заборгованості та умови співпраці з постачальниками. Такий підхід забезпечує можливість здійснення постійного контролю за виконанням зобов'язань та своєчасного виявлення простроченої заборгованості.

Особливістю організації обліку на підприємстві є використання електронного документообігу, що дозволяє автоматизувати процес оформлення та обробки первинних документів. Зокрема, для обміну документами з постачальниками використовується сервіс «Вчасно», який забезпечує передачу рахунків, накладних, актів та інших документів у цифровому форматі. Це дозволяє значно скоротити час на обробку інформації та забезпечує її збереження в електронному архіві [21].

Первинні документи, отримані від постачальників, автоматично обробляються та використовуються для відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку. Завдяки цьому забезпечується своєчасність відображення операцій та підвищується достовірність облікової інформації. Використання електронних документів також сприяє зменшенню ризику помилок, оскільки більшість операцій виконується автоматично.

Облік розрахунків у комп'ютерному середовищі здійснюється з використанням програмного забезпечення, зокрема Excel, який застосовується для ведення аналітичного обліку та формування управлінської інформації. У цій програмі здійснюється контроль за станом заборгованості, аналіз строків її погашення та формування відповідних звітів.

Також підприємство використовує сервіс «iFin» для подання податкової та фінансової звітності, що забезпечує інтеграцію бухгалтерського та податкового обліку. Це дозволяє формувати звітність на основі єдиної інформаційної бази та

підвищує достовірність даних [20].

Важливим елементом обліку є контроль за розрахунками з поставачальниками. На підприємстві він здійснюється шляхом аналізу заборгованості в розрізі контрагентів, строків її погашення та сум. Використання комп'ютерних технологій дозволяє автоматизувати цей процес, що забезпечує оперативність отримання інформації та своєчасність прийняття управлінських рішень.

Для ілюстрації відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку доцільно навести типові кореспонденції рахунків (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 - Відображення в обліку операцій з поставачальниками

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Отримано товари від поставачальника	28	63
2	Отримано послуги від підрядника	92	63
3	Відображено податковий кредит	641	63
4	Оплачено поставачальнику з поточного рахунку	63	311
5	Проведено передоплату поставачальнику	371	311

Джерело: розроблено автором на основі [10]

Аналіз типових кореспонденцій, наведених у табл. 2.1, дозволяє простежити повний життєвий цикл взаємодії підприємства з контрагентами - від моменту виникнення зобов'язання до його остаточного погашення. Ключовим моментом тут є відображення операцій з отримання активів (товари на рахунок 28 «Товари») або споживання послуг (загальногосподарські витрати на рахунок 92 «Адміністративні витрати»), що згідно з принципом нарахування супроводжується одночасним визнанням кредиторської заборгованості за пасивним рахунком 63 «Розрахунки з поставачальниками та підрядниками». Особливу увагу варто приділити податковому аспекту: відображення податкового кредиту (Дт 641 «Розрахунки за податками» - Кт 63 «Розрахунки з поставачальниками та підрядниками») є критично важливим для коректного визначення зобов'язань перед бюджетом та оптимізації податкового навантаження підприємства [2].

Представлена методика обліку чітко розмежовує два підходи до здійснення платежів. У випадку прямої оплати після отримання товару ми спостерігаємо пряме зменшення заборгованості (Дт 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» - Кт 311 «Поточні рахунки в національній валюті»). Проте, у ситуації з передоплатою (авансом), правила обліку вимагають використання рахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами», що дозволяє уникнути дебетового сальдо на рахунку постачальників та забезпечує правдиве відображення дебіторської заборгованості у звітності. Таким чином, системне використання цих кореспонденцій гарантує не лише технічну точність записів, а й формує прозору базу для аналізу грошових потоків та контролю за станом розрахунків із кожним окремим партнером».

Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з постачальниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» відповідає сучасним вимогам ведення бухгалтерського обліку та базується на використанні цифрових технологій. Це забезпечує ефективне управління розрахунками, підвищує точність облікових даних та сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками є важливими складовими системи бухгалтерського обліку підприємства, які забезпечують як узагальнення, так і деталізацію інформації про господарські операції. Їх ефективна організація дозволяє забезпечити достовірність фінансової інформації, своєчасний контроль за виконанням зобов'язань та підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

В умовах комп'ютерної обробки даних особливого значення набуває автоматизація облікових процесів, що дозволяє підвищити оперативність обробки інформації, знизити ризик виникнення помилок та забезпечити інтеграцію різних підсистем обліку. Практика ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» свідчить про ефективне використання сучасних інформаційних технологій, що сприяє підвищенню якості облікової інформації та забезпечує відповідність обліку вимогам цифрової економіки.

2.3. Розкриття інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками у фінансовій та управлінській звітності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ

Розкриття інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками у фінансовій та внутрішній звітності є елементом забезпечення прозорості діяльності підприємства та підвищення ефективності управління його зобов'язаннями. У умовах господарювання, які характеризуються високим рівнем цифровізації та динамічністю економічних процесів, значення повноти та достовірності розкриття інформації суттєво зростає.

Під розкриттям інформації у бухгалтерській звітності варто розуміти процедуру надання користувачам структурованих та змістовних даних щодо фінансового становища суб'єкта господарювання, підсумків його роботи та обігу грошових активів. Стосовно розрахунків із постачальниками та підрядниками цей процес передбачає висвітлення відомостей про наявну кредиторську заборгованість, її складові, часові межі виконання зобов'язань та загальну траєкторію змін. Подібна інформація є критично важливою як для внутрішнього менеджменту, так і для сторонніх стейкхолдерів, адже вона дає змогу проаналізувати ступінь фінансової стабільності компанії та її здатність вчасно розраховуватися за боргами.

Особливістю сучасного підходу до розкриття інформації є його орієнтація не лише на формальне відображення показників, але й на забезпечення їх аналітичної цінності. Інакше кажучи інформація повинна бути не просто зафіксована у звітності, а й придатна для прийняття управлінських рішень. У цьому контексті розрахунки з постачальниками виступають важливим індикатором ефективності управління оборотним капіталом, оскільки їх обсяг та структура безпосередньо впливають на ліквідність підприємства.

Основною системою розкриття інформації у фінансовій звітності є національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. НП(С)БО 1 «Загальні

вимоги до фінансової звітності» [3] визначає загальні вимоги до складання фінансової звітності, включаючи принципи повноти, достовірності та нейтральності інформації [3]. У свою чергу, НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [4] регламентує порядок визнання, оцінки та відображення зобов'язань, до яких належать і розрахунки з постачальниками та підрядниками [4].

Відповідно до цих стандартів, інформація про зобов'язання повинна розкриватися так, щоб користувачі могли оцінити їх характер, строки погашення та можливі ризики. Це показує, що підприємство має забезпечити не лише відображення загальної суми кредиторської заборгованості, але й її деталізацію за окремими видами та ознаками. Такий підхід дозволяє сформувати більш повне уявлення про фінансовий стан підприємства та підвищує рівень довіри до його звітності.

Не менш важливим моментом є врахування потреб різних груп користувачів інформації. Зовнішні користувачі, зокрема інвестори, кредитори та контролюючі органи, зацікавлені у загальних показниках діяльності підприємства та оцінці його фінансової надійності. Для них важливо розуміти, чи здатне підприємство своєчасно виконувати свої зобов'язання та чи не перевищує рівень його кредиторської заборгованості допустимі межі.

Також внутрішні користувачі, такі як керівництво підприємства, потребують більш розгорнутої інформації. Для них важливо бачити структуру заборгованості за контрагентами, строками погашення, умовами договорів. Саме ця інформація дозволяє здійснювати ефективне управління розрахунками, планувати грошові потоки та уникати виникнення простроченої заборгованості з контрагентами.

У сьогоденнішніх умовах цифровізації способи до розкриття інформації зазнають суттєвих змін. Якщо раніше фінансова звітність формувалася переважно як підсумковий результат облікових процесів, то сьогодні вона стає частиною інтегрованої інформаційної системи підприємства. Це означає, що дані про розрахунки з постачальниками формуються автоматично на основі первинної інформації та можуть оновлюватися в режимі реального часу.

Цифрові технології допомагають значно збільшити можливості розкриття інформації. Окремо, підприємства можуть формувати не тільки стандартні форми фінансової звітності, але й додаткові аналітичні звіти, що містять деталізовану інформацію про стан розрахунків. Це підвищує рівень прозорості діяльності підприємства та сприяє більш обґрунтованому прийняттю управлінських рішень.

Особливої уваги набуває зв'язок між фінансовою та внутрішньою звітністю. Якщо фінансова звітність орієнтована виключно на зовнішніх користувачів і має стандартизований характер, то внутрішня звітність формується відповідно до потреб управління підприємством. У ній може міститися більш детальна інформація про розрахунки з постачальниками, включаючи дані про окремі договори, строки оплати та рівень ризику.

З цього, розкриття інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками є складним і багаторівневим процесом, який поєднує вимоги нормативного регулювання та потреби управління підприємством. У сучасних умовах цей процес тісно пов'язаний із використанням цифрових технологій, що забезпечують оперативність, точність і доступність інформації. Це створює основу для збільшення ефективності управління зобов'язаннями та зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Розкриття інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками у фінансовій звітності здійснюється відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку та має на меті відображення реального стану зобов'язань підприємства на звітну дату. Основним джерелом такої інформації є баланс (звіт про фінансовий стан), у якому узагальнюються дані про активи, власний капітал і зобов'язання підприємства [3].

У структурі балансу розрахунки з постачальниками та підрядниками відображаються у складі поточних зобов'язань, особливо у статті «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги». Саме ця стаття є головною для аналізу взаємовідносин підприємства з постачальниками, так як вона характеризує обсяг невиконаних зобов'язань за отримані ресурси. Величина цієї заборгованості безпосередньо впливає на фінансовий стан підприємства, його ліквідність та

платоспроможність [11].

Важливим є те, що відображення кредиторської заборгованості у балансі має відповідати принципу достовірності. Це означає, що у звітності повинні відображатися лише ті зобов'язання, які реально існують на звітну дату та підтверджені первинними документами. Невідображення або викривлення таких даних може призвести до неправильного уявлення про фінансовий стан підприємства та вплинути на рішення користувачів звітності.

Крім балансу, інформація про розрахунки з постачальниками частково розкривається у примітках до фінансової звітності. У них підприємство може деталізувати структуру кредиторської заборгованості, розкрити інформацію про строки її погашення, а також зазначити наявність прострочених або сумнівних зобов'язань. Така деталізація дозволяє користувачам отримати більш повне уявлення про стан розрахунків та оцінити рівень фінансових ризиків.

В умовах цифровізації на сьогодні процес формування фінансової звітності значно спрощується. Використання сучасних інформаційних систем допомагає узагальнювати дані бухгалтерського обліку та формувати звітність на їх основі. Це зменшує ймовірність помилок, пов'язаних із ручною обробкою інформації тобто людський фактор, та підвищує оперативність підготовки звітності.

На ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» формування фінансової звітності здійснюється із застосуванням цифрових інструментів, наприклад сервісу «iFin», він допомагає автоматизувати процес підготовки та подання звітності до контролюючих органів. Це забезпечує своєчасність подання звітності та відповідність її показників даним бухгалтерського обліку [8; 20].

Аналіз фінансової звітності підприємства свідчить про зростання обсягів кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, це пов'язано зі збільшенням масштабів діяльності та обсягів закупівель. За даними балансу ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ», кредиторська заборгованість зросла з 2035,9 тис. грн у 2023 році до 2513,8 тис. грн у 2024 році. Така динаміка є логічною з огляду на розширення діяльності підприємства, однак потребує постійного контролю з метою недопущення накопичення прострочених зобов'язань. Для більш докладного

представлення інформації про розрахунки з постачальниками узагальнено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Відображення розрахунків з постачальниками у фінансовій звітності

Показник	Джерело відображення	Аналітична характеристика
Поточна кредиторська заборгованість	Баланс (Звіт про фінансовий стан) 1615	Відображає загальний обсяг короткострокових зобов'язань за товари, роботи та послуги на дату балансу
Довгострокові зобов'язання	Баланс (Звіт про фінансовий стан) 1515	Характеризує суму заборгованості перед постачальниками, термін погашення якої перевищує 12 місяців
Склад і термін погашення	Примітки до річної фін. звітності	Деталізує заборгованість за часовими інтервалами та дозволяє оцінити ризики ліквідності
Взаємопов'язані сторони	Примітки до фін. звітності	Розкриває суми розрахунків із контрагентами, що мають спільний контроль або суттєвий вплив на підприємство
Динаміка та оборотність	Звіт про рух грошових коштів	Дозволяє проаналізувати інтенсивність виплат постачальникам та їхній вплив на чистий грошовий потік

Джерело: узагальнено автором

Аналіз структури розкриття інформації, наведений у таблиці, свідчить про багаторівневий підхід до висвітлення даних про розрахунки з контрагентами у фінансовій звітності. Основний акцент зміщується з простої констатації факту заборгованості у Балансі до глибокої деталізації її якості у Примітках. Відображення поточної кредиторської заборгованості в сукупності з аналізом строків її погашення дозволяє зовнішнім користувачам оцінити реальний тиск зобов'язань на ліквідність підприємства. Це дає змогу чітко розмежувати нормальну заборгованість, що виникає в межах операційного циклу, від простроченої, яка може сигналізувати про серйозні фінансові труднощі або системні проблеми з платоспроможністю.

Важливим аспектом, показаним у таблиці, є динамічність показників. Порівняння даних між звітними періодами дозволяє виявити траєкторію розвитку підприємства: стабільне зростання кредиторської заборгованості може свідчити як про масштабування бізнесу та залучення безвідсоткових ресурсів

постачальників, так і про небезпечне накопичення боргів. У цьому контексті Звіт про рух грошових коштів виступає контрольним індикатором, який показує реальну інтенсивність розрахунків та здатність компанії генерувати достатній грошовий потік для виконання своїх зобов'язань перед підрядниками.

Особливого значення в умовах цифровізації набуває інтеграція цих показників із внутрішньою аналітичною звітністю. Використання програмних інструментів дозволяє автоматично трансформувати дані з рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» у готові форми звітності, виключаючи ризик суб'єктивних викривлень. Це не лише підвищує достовірність оприлюднених даних, а й перетворює фінансову звітність із пасивного звіту про минуле на стратегічну карту для інвесторів та партнерів. Як висновок, комплексне розкриття інформації забезпечує високу якість фінансової комунікації, де кожен показник - від суми боргу в Балансі до деталізації у Примітках формує цілісне та прозоре уявлення про фінансову стабільність і ділову етику підприємства на ринку [20].

На відміну від фінансової звітності, яка має суворо регламентований характер і орієнтована на задоволення інформаційних потреб зовнішніх користувачів, внутрішня (управлінська) звітність виступає стратегічним інструментом внутрішнього менеджменту. У системі обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками вона відіграє роль як фінансовий навігатор, що дозволяє керівництву не просто відстежувати обсяг заборгованості, а здійснювати глибокий превентивний аналіз її стану в режимі реального часу. Оскільки управлінська звітність не обмежена рамками національних стандартів, підприємство отримує повну свободу у виборі її архітектури, змістовного наповнення та періодичності формування, що дозволяє максимально адаптувати звіти до специфіки операційного циклу та поточних потреб бізнесу.

Ефективно організована внутрішня звітність щодо розрахунків із контрагентами зазвичай базується на принципах оперативності та аналітичної глибини. Замість узагальненого сальдо за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», управлінські звіти розкривають інформацію

в розрізі критичних параметрів:

- Реєстр старіння заборгованості дозволяє класифікувати борги за термінами виникнення (наприклад, 0-30, 31-60, понад 90 днів), що є незамінним для прогнозування касових розривів;

- Звіти за пріоритетністю платежів допомагають розділити постачальників на «важливих» і «другорядних». Це дозволяє бухгалтеру та директору зрозуміти, кому треба заплатити в першу чергу (наприклад, щоб не зупинилися поставки від головних партнерів), а з ким можна почекати, якщо на рахунку зараз не вистачає грошей;

- Аналіз невикористаних знижок та штрафних санкцій демонструє ефективність роботи фінансової служби щодо дотримання умов договорів та використання можливостей для економії коштів.

Цифрова трансформація обліку значно розширює можливості управлінського звітування. Використання сучасних ІТ-рішень дозволяє автоматизувати процес формування таких звітів, виключаючи людський фактор та забезпечуючи керівництво актуальними даними за один клік. Це перетворює внутрішню звітність із пасивного документа на інтерактивну панель управління, де кожна зміна в розрахунках із підрядниками миттєво відображається на загальних показниках ліквідності.

На ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» внутрішня звітність формується із використанням цифрових інструментів, таких як Excel та інших інформаційних систем, що забезпечують автоматизацію облікових процесів. Це дозволяє отримувати актуальну інформацію про стан розрахунків з постачальниками, аналізувати динаміку заборгованості та контролювати строки її погашення [9].

Одна з головних систем використання внутрішньої звітності є аналіз кредиторської заборгованості у розрізі контрагентів. Такий аналіз дозволяє визначити найбільш значущих постачальників, оцінити обсяги взаєморозрахунків з ними та виявити потенційні ризики, пов'язані з несвоєчасним виконанням зобов'язань. Також, це дає можливість оцінити ефективність співпраці з окремими контрагентами та приймати рішення щодо подальших умов взаємодії.

Ще елементом внутрішньої звітності є також аналіз заборгованості за строками її погашення. Виділяються поточні та прострочені зобов'язання, що дозволяє своєчасно виявляти проблемні ділянки у розрахунках. Такий підхід сприяє підвищенню фінансової дисципліни на підприємстві та дозволяє уникати штрафних санкцій, пов'язаних із порушенням умов договорів.

За допомогою використання цифрових технологій внутрішня звітність формується автоматично на основі даних бухгалтерського обліку. Це дозволяє значно зменшити час на її підготовку та забезпечити високу точність інформації, а автоматизація процесів дає змогу формувати звіти з різним рівнем деталізації залежно від потреб користувачів.

На підприємстві ще здійснюється аналіз динаміки кредиторської заборгованості, що дозволяє оцінити тенденції її зміни та визначити фактори, які впливають на її рівень. Збільшення заборгованості може бути пов'язане із збільшенням обсягів закупівель або зміною умов розрахунків з постачальниками, а зменшення заборгованості навпаки може свідчити про покращення платоспроможності підприємства.

Для підвищення ефективності управління розрахунками з постачальниками на підприємстві можуть використовуватися спеціальні аналітичні показники, такі як коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості або середній строк її погашення. Розрахунок цих показників дозволяє більш глибоко оцінити ефективність використання залучених ресурсів та рівень фінансової стійкості підприємства.

Ще важливим напрямом використання внутрішньої звітності є також планування розрахунків з постачальниками. На основі даних про строки погашення зобов'язань підприємство може формувати графіки платежів, що дозволяє оптимізувати використання грошових коштів та уникати касових розривів. Це особливо актуально для підприємств, які здійснюють значний обсяг господарських операцій.

Можна уточнити що внутрішня звітність тісно пов'язана із системою внутрішнього контролю. Завдяки використанню автоматизованих систем

підприємство має можливість відстежувати кожну господарську операцію, пов'язану з розрахунками з постачальниками, та контролювати її відповідність встановленим правилам. Це дозволяє своєчасно виявляти помилки та запобігати можливим порушенням.

Цифрові технології забезпечують можливість інтеграції внутрішньої звітності з іншими інформаційними системами підприємства. Це дозволяє отримувати комплексну інформацію про діяльність підприємства та забезпечує узгодженість даних між різними підсистемами обліку.

Перевагою для внутрішньої звітності є її оперативність. На відміну від фінансової звітності, яка складається періодично, внутрішня звітність може формуватися у будь-який момент часу. Це дозволяє керівництву підприємства оперативно реагувати на зміни у стані розрахунків з постачальниками та приймати відповідні управлінські рішення.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що внутрішня (управлінська) звітність виступає не просто допоміжним елементом, а ключовим інтелектуальним інструментом у системі управління розрахунками з постачальниками та підрядниками. Її фундаментальна роль полягає у забезпеченні «прозорості» кожної фінансової операції, що дозволяє менеджменту вийти за межі сухої констатації сум заборгованості та перейти до глибинного аналізу її природи. На відміну від стандартизованих форм, управлінська звітність надає унікальну можливість деталізації даних у будь-яких необхідних розрізах - від конкретного договору до окремого асортиментного ряду товарів, що стає критично важливим для підтримки безперебійної діяльності в умовах висококонкурентного ринку.

Особлива цінність такої звітності проявляється у її здатності трансформувати хаотичні масиви первинних документів у чітку, структуровану систему контролю. Завдяки впровадженню спеціалізованих реєстрів, платіжних календарів та звітів про старіння заборгованості, підприємство отримує змогу здійснювати превентивний моніторинг фінансових ризиків. Це дозволяє не лише своєчасно виявляти критичні точки накопичення боргів, а й розробляти гнучкі стратегії взаємодії з контрагентами, балансуючи між використанням вигідних

відстрочок платежів та збереженням статусу надійного ділового партнера. У результаті внутрішня звітність стає фундаментом для побудови ефективної політики управління оборотним капіталом, мінімізуючи ймовірність виникнення касових розривів та необґрунтованих фінансових втрат у вигляді штрафних санкцій.

У сучасних умовах глобальної трансформації бізнес-процесів роль управлінського звітування багаторазово посилюється завдяки активному використанню цифрових технологій. Інтеграція звітності із сучасними інформаційними системами та хмарними сервісами (як-от сервіси «Вчасно», «iFin» чи банківські платформи) перетворює процес збору даних на автоматизований потік інформації, доступний у режимі реального часу. Це забезпечує безпрецедентну швидкість прийняття рішень: керівництво отримує можливість реагувати на зміни в розрахунках миттєво, що є вирішальною перевагою в умовах нестабільної економіки. Автоматизація дозволяє інтегрувати дані про розрахунки з постачальниками у загальну систему фінансового планування та бюджетування, створюючи єдиний інформаційний простір для всіх підрозділів підприємства [20; 21].

Зрештою, ефективно побудована система внутрішньої звітності щодо розрахунків із підрядниками є ознакою високої управлінської культури та зрілості бізнесу. Вона забезпечує не лише технічну правильність ведення обліку, а й формує якісну базу для стратегічного прогнозування. Здатність детально аналізувати структуру зобов'язань, контролювати платіжну дисципліну та оперативно керувати фінансовими потоками дозволяє підприємству не просто виживати, а й ефективно масштабувати свою діяльність, зміцнюючи довіру інвесторів та партнерів. Таким чином, внутрішня звітність постає як стратегічний ресурс, що гарантує фінансову стабільність, прозорість господарських операцій та високу конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в умовах сучасного цифрового середовища.

2.4. Аналіз стану та динаміка розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками

Для об'єктивної оцінки фінансового стану ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» доцільно провести аналіз стану та динаміки його розрахунків.

Основною діяльністю ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» є реалізація товарів через мережу Інтернет, що свідчить про функціонування підприємства в умовах електронної комерції. В умовах цифровізації економіки електронна комерція виступає одним із найбільш динамічних напрямів розвитку бізнесу, це характеризується високою швидкістю обробки інформації, автоматизацією процесів та відсутністю фізичної прив'язки до місця здійснення діяльності.

Підприємство не здійснює виробничої діяльності, а спеціалізується на придбанні та подальшому продажу товарів. Така система функціонування зумовлює підвищену роль розрахунків з постачальниками, так як саме вони забезпечують формування товарного асортименту та безперервність господарської діяльності. У цьому контексті постачальники виступають ключовими контрагентами, а ефективність взаєморозрахунків із ними безпосередньо впливає на фінансові показники підприємства [11].

На сьогоднішній день господарювання особливості діяльності підприємства безпосередньо визначають організацію його облікової системи. Для підприємств, що функціонують у сфері електронної комерції, характерною є висока інтенсивність операцій, значна кількість контрагентів та необхідність оперативного оброблення інформації. Це обумовлює потребу у використанні автоматизованих систем обліку та ефективній організації розрахунків із постачальниками.

Можна сказати що, діяльність у сфері інтернет-торгівлі передбачає швидкий обіг товарів та постійну зміну асортименту, що підвищує значення своєчасного відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку. У зв'язку з цим підприємство повинно забезпечувати безперервність інформаційних

потоків між підрозділами, що здійснюється за допомогою сучасних цифрових технологій.

Також у зв'язку з відсутністю виробничого процесу на підприємстві всі витрати пов'язані переважно із закупівлею товарів, їх транспортуванням, зберіганням, реалізацією та адміністративним обслуговуванням діяльності. Це впливає на структуру облікових рахунків і спрощує систему обліку витрат, оскільки не застосовується поділ на основне та допоміжне виробництво. Відповідно, облік витрат має більш узагальнений характер і зосереджується на обліку товарних операцій [8].

Особливістю діяльності підприємства є здійснення розрахунків переважно у безготівковій формі. У сучасній практиці господарювання безготівкові розрахунки є домінуючими, оскільки вони забезпечують швидкість проведення операцій, зменшують ризики втрати грошових коштів та сприяють підвищенню рівня фінансового контролю [11]. На ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» банківські рахунки відкриті в АТ «УкрСиббанк», через який здійснюється основний обсяг фінансових операцій, зокрема розрахунки з постачальниками та виплата заробітної плати працівникам також відбувається шляхом перерахування коштів на платіжні картки. Для узагальнення організаційно-економічних особливостей діяльності підприємства їх представлено у вигляді таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Характеристика організаційно-економічних особливостей діяльності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»

Ознака	Характеристика	Вплив на облік
Вид діяльності	Інтернет-торгівля	Високий обсяг операцій, потреба в автоматизації
Наявність виробництва	Відсутнє	Спрощений облік витрат
Форма розрахунків	Безготівкова	Контроль через банківські операції
Кількість контрагентів	Значна	Необхідність аналітичного обліку
Документообіг	Електронний	Автоматизація обліку
Використання ІТ	Excel, iFin, Вчасно	Підвищення ефективності обліку

Джерело: розроблено автором на основі даних підприємства

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться із застосуванням сучасних інформаційних технологій, що є невід'ємною складовою діяльності підприємств

електронної комерції. Використання програмного забезпечення, такого як Excel для аналітичної обробки даних, сервісу «iFin» для подання електронної звітності та платформи «Вчасно» для електронного документообігу, дозволяє автоматизувати значну частину облікових процесів. Це сприяє підвищенню точності облікової інформації, оперативності її обробки та доступності для прийняття управлінських рішень [20].

Особливе значення набуває організація електронного документообігу. На підприємстві він охоплює як фінансовий, так і податковий облік. Завдяки платформі «Вчасно» первинні документи, рахунки, акти виконаних робіт, податкові накладні та звітність формуються і передаються в електронному вигляді. Це забезпечує швидкий обмін інформацією між контрагентами, зменшує витрати часу на обробку документів та підвищує рівень контролю за господарськими операціями [15].

Слід підкреслити, що використання інформаційних технологій не лише спрощує ведення бухгалтерського обліку, але й змінює підходи до організації управління підприємством. Автоматизація дозволяє значно скоротити час на виконання рутинних операцій, що дає змогу зосередитися на аналітичній діяльності та прийнятті управлінських рішень. З цим цифрові системи забезпечують можливість інтеграції даних із різних джерел, що сприяє формуванню єдиного інформаційного середовища підприємства. Це дуже важливо для підприємств електронної комерції, де швидкість обробки інформації є одним із ключових факторів конкурентоспроможності. Якщо казати інакше це дозволяє швидше приймати замовлення та контактувати з покупцями.

Слід зазначити, що значно зростає роль інформаційного забезпечення обліку. Саме якість, своєчасність і повнота облікової інформації визначають ефективність управління підприємством. Автоматизація облікових процесів дозволяє інтегрувати різні функціональні підсистеми (облік, аналіз, контроль), що підвищує загальну ефективність діяльності підприємства.

ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» є платником податку на додану вартість та податку на прибуток, а також здійснює нарахування та сплату єдиного соціального внеску.

Підприємство формує та подає фінансову звітність відповідно до чинного законодавства, зокрема баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та інші передбачені форми. Важливим аспектом діяльності підприємства є також взаємозв'язок між організаційною структурою та системою бухгалтерського обліку. Чіткий розподіл обов'язків між працівниками, відповідальними за облік, сприяє підвищенню достовірності інформації та ефективності контролю за господарськими операціями. Тому наявність автоматизованих систем дозволяє мінімізувати вплив людського фактору та підвищити якість облікових даних. Це є особливо актуальним для підприємств, які здійснюють діяльність у цифровому середовищі.

Для більш детальної характеристики діяльності підприємства доцільно проаналізувати його фінансовий стан на основі даних фінансової звітності за 2023-2024 роки. Такий аналіз дозволяє оцінити структуру активів і зобов'язань підприємства, а також виявити тенденції їх змін.

Згідно з даними балансу, загальна вартість активів підприємства у 2023 році становила 5047,6 тис. грн, тоді як у 2024 році вона зросла до 6079,9 тис. грн. Це свідчить про розширення масштабів діяльності підприємства та збільшення обсягів господарських операцій [8].

Основну частку активів підприємства складають оборотні активи, що є типовим для підприємств сфери торгівлі. Зокрема, у 2023 році їх величина становила 4923,6 тис. грн, а у 2024 році - 5859,7 тис. грн. Це підтверджує, що діяльність підприємства спрямована на забезпечення безперервного товарообігу [8].

Найбільшу частку в структурі оборотних активів займають запаси, які зросли з 3699,5 тис. грн у 2023 році до 4695,1 тис. грн у 2024 році. Така динаміка свідчить про збільшення обсягів закупівель товарів, що безпосередньо пов'язано з активізацією співпраці з постачальниками [8].

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, навпаки, зменшилась з 669,9 тис. грн до 567,0 тис. грн, що може свідчити про покращення платіжної дисципліни покупців та більш ефективне управління розрахунками.

Водночас грошові кошти підприємства залишаються на відносно стабільному рівні (18,5 тис. грн у 2023 році та 23,3 тис. грн у 2024 році), що свідчить про підтримання ліквідності, хоча їх частка у структурі активів є незначною.

Значну увагу слід приділити аналізу зобов'язань підприємства. Зокрема, поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла з 2035,9 тис. грн у 2023 році до 2513,8 тис. грн у 2024 році. Це вказує про збільшення обсягів закупівель та активізацію взаєморозрахунків із постачальниками [8].

Інші поточні зобов'язання також зросли, що спричинило зростання загального обсягу поточних зобов'язань підприємства. Така ситуація є характерною для підприємств, що активно розвиваються та розширюють свою діяльність.

Власний капітал підприємства також демонструє позитивну динаміку: з 1369,8 тис. грн у 2023 році до 1858,2 тис. грн у 2024 році. Це свідчить про накопичення фінансових результатів та підвищення фінансової стійкості підприємства. Для оцінки фінансового стану підприємства проаналізуємо основні показники його діяльності, що наведені у табл. 2.4 [8].

Таблиця 2.4 - Динаміка основних показників фінансового стану ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ»

Показник	2023 рік, тис. грн	2024 рік, тис. грн	Відхилення
Активи	5047,6	6079,9	+1032,3
Оборотні активи	4923,6	5859,7	+936,1
Запаси	3699,5	4695,1	+995,6
Дебіторська заборгованість	669,9	567,0	-102,9
Кредиторська заборгованість	2035,9	2513,8	+477,9
Власний капітал	1369,8	1858,2	+488,4

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Аналіз наведених даних у табл. 2.4 свідчить про зростання масштабів діяльності підприємства, що супроводжується збільшенням обсягів закупівель та відповідно розрахунків з постачальниками. Це підкреслює важливість ефективної організації обліку розрахунків та контролю за кредиторською заборгованістю [8].

2.5. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» із застосуванням цифрових інформаційних технологій

Розвиток цифрової економіки та трансформація ринкових відносин висувають нові вимоги до якості інформаційного супроводу розрахункових операцій. У сучасному житті питання удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками перестає бути суто технічним завданням бухгалтерії, перетворюючись на стратегічний пріоритет для підтримання фінансової стійкості бізнесу. Постійне масштабування господарських зв'язків, прискорення обороту капіталу та жорсткі вимоги до точності даних зумовлюють ситуацію, коли традиційні методи обліку вже не можуть повноцінно задовольнити потреби менеджменту. Це породжує об'єктивну необхідність пошуку інноваційних підходів, заснованих на глибокій інтеграції облікових процесів із передовими цифровими технологіями [19].

Практичне дослідження діючої системи обліку на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» продемонструвало, що підприємство вже має солідний технологічний фундамент, активно впроваджуючи електронний документообіг та сучасні аналітичні інструменти. Проте, детальний аналіз виявив, що наявний потенціал автоматизації використовується не повною мірою. Існування окремих інформаційних розривів та можливості для подальшої деталізації даних свідчать про наявність зон росту, оптимізація яких дозволить не лише пришвидшити рутинні операції, а й вивести систему внутрішнього контролю за зобов'язаннями на якісно новий рівень. Саме тому в межах даного дослідження доцільно виокремити ключові вектори вдосконалення облікової політики та технологічного стеку підприємства.

Одним із напрямів удосконалення є підвищення рівня автоматизації обліку. На сьогодні окремі облікові операції можуть виконуватися з використанням різних програмних продуктів, що створює ризик дублювання інформації та ускладнює її обробку. У зв'язку з цим важливим є впровадження

більш інтегрованої інформаційної системи, яка забезпечить єдність облікового процесу та синхронізацію даних між різними підсистемами.

Важливим напрямом є також удосконалення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками. На підприємстві вже ведеться облік у розрізі контрагентів, проте в умовах зростання обсягів діяльності треба розширити рівень деталізації. Наприклад, аналітичний облік може здійснюватися також у розрізі договорів, строків оплати та окремих господарських операцій. Це дозволить більш ефективно контролювати стан розрахунків та своєчасно виявляти можливі відхилення.

Ще уваги потребує питання контролю за строками погашення зобов'язань. Несвоєчасне виконання розрахунків може призвести до погіршення ділової репутації підприємства та виникнення додаткових витрат у вигляді штрафних санкцій. У зв'язку з цим доцільним є впровадження автоматизованих механізмів контролю, які дозволять своєчасно відслідковувати строки платежів та формувати відповідні повідомлення для відповідальних осіб.

Ще один напрям це підвищення ефективності внутрішнього контролю. У сучасних умовах важливо забезпечити не лише правильність відображення господарських операцій, але й їх відповідність встановленим правилам та внутрішнім регламентам підприємства. Використання цифрових технологій дозволяє автоматизувати контрольні процедури, що значно підвищує їх ефективність та зменшує ризик виникнення помилок.

Незважаючи на те, що підприємство вже використовує сучасні сервіси для обміну документами, існує можливість подальшого оптимізування цього процесу. Зокрема, можна впровадити стандартизацію документів, автоматичну перевірку їх правильності та інтеграцію з іншими обліковими системами. Це дозволить підвищити швидкість обробки інформації та зменшити навантаження на працівників бухгалтерії.

Також треба підвищити рівень інформаційної безпеки. В умовах активного використання електронних систем особливого значення набуває захист облікової інформації від несанкціонованого доступу та втрати. У зв'язку з цим підприємству

доцільно впроваджувати сучасні засоби захисту даних, зокрема системи резервного копіювання та розмежування доступу до інформації.

Окремо слід зазначити необхідність удосконалення інформаційного забезпечення управління розрахунками з постачальниками. Це передбачає формування більш деталізованої аналітичної інформації, яка дозволить керівництву підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення. Використання цифрових технологій дає можливість формувати таку інформацію в режимі реального часу, що значно підвищує ефективність управління [11].

Критично важливим вектором розвитку є побудова єдиного, безперервного інформаційного простору, який би об'єднував усі ланки бізнес-процесу. Оскільки в циклі розрахунків із постачальниками задіяна не лише бухгалтерія, а й відділ закупівель, логісти та юридична служба, виникає гостра потреба у ліквідації «інформаційних ізоляцій». Використання інтегрованих систем дозволяє налагодити миттєвий обмін даними: як тільки менеджер із закупівель погоджує замовлення або змінює умови контракту, ця інформація автоматично стає видимою для бухгалтера, що дозволяє уникнути розбіжностей і дублювання роботи.

Окрім поточної автоматизації, ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» має враховувати глобальні тренди цифрової трансформації. Впровадження хмарних рішень забезпечує мобільність та захищеність бази даних, а використання алгоритмів автоматизованої обробки інформації дозволяє програмам самостійно розпізнавати первинні документи та розносити їх по рахунках. Перспективним також є залучення елементів штучного інтелекту для предиктивного аналізу - системи, яка здатна на основі минулих періодів прогнозувати майбутню потребу в коштах для оплати підрядникам. Це не просто звільняє персонал від монотонної праці, а перетворює облік на інтелектуальну платформу, яка допомагає бачити бізнес на кілька кроків вперед.

З цього висновок що удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» повинно здійснюватися за кількома основними напрямками, зокрема: підвищення рівня автоматизації, удосконалення

аналітичного обліку, посилення контролю за строками розрахунків, оптимізація електронного документообігу та забезпечення інформаційної безпеки. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності облікових процесів, покращенню фінансової дисципліни та забезпеченню стабільного розвитку підприємства в умовах цифрової економіки [9; 11].

Подальше вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» доцільно здійснювати на основі активного впровадження сучасних цифрових інформаційних технологій, які забезпечують підвищення ефективності облікових процесів, оперативність обробки даних та достовірність інформації. У сучасних умовах цифровізації саме використання інтегрованих інформаційних систем є ключовим фактором підвищення якості бухгалтерського обліку [1;8].

Першим напрямом є впровадження комплексної автоматизації облікових процесів. На сьогодні на підприємстві використовуються окремі програмні продукти, зокрема Excel, «Вчасно» та «iFin», які виконують різні функції. Проте відсутність повної інтеграції між ними може призводити до дублювання інформації та ускладнювати процес обробки даних. У зв'язку з цим доцільним є об'єднання цих інструментів у єдину інформаційну систему або впровадження програмного продукту, який забезпечить комплексну автоматизацію бухгалтерського обліку.

Комплексна автоматизація дозволяє забезпечити безперервність облікового процесу, коли всі господарські операції відображаються в системі одразу після їх здійснення. Це сприяє підвищенню оперативності отримання інформації та дозволяє уникнути затримок у відображенні розрахунків з постачальниками. Крім того, автоматизація дозволяє мінімізувати вплив людського фактору, що знижує ризик виникнення помилок.

Другим напрямом вдосконалення є інтеграція інформаційних систем. Об'єднання різних програмних продуктів у єдине інформаційне середовище дозволяє забезпечити узгодженість даних між різними підсистемами обліку. Наприклад, інформація про отримані товари, зафіксована в електронних

документах, може автоматично відображатися у бухгалтерському обліку та використовуватися для формування звітності. Це значно спрощує процес обробки інформації та підвищує її достовірність.

Особливого значення набуває вдосконалення аналітичного обліку за допомогою цифрових технологій. Використання сучасних програмних засобів дозволяє здійснювати облік у розрізі не лише контрагентів, але й договорів, строків оплати, видів операцій та інших параметрів. Такий рівень деталізації забезпечує більш ефективний контроль за станом розрахунків та дозволяє своєчасно виявляти проблемні ділянки.

Третім напрямом є впровадження автоматизованого контролю за строками розрахунків. За допомогою відповідних програмних інструментів можна налаштувати систему нагадувань про наближення строків оплати, що дозволить уникнути прострочення зобов'язань. Крім того, система може автоматично формувати звіти про стан заборгованості, що забезпечує оперативний контроль за розрахунками.

Значну увагу слід приділити питанням інформаційної безпеки. У процесі використання цифрових технологій важливо забезпечити захист облікової інформації від несанкціонованого доступу та втрати. Для цього доцільно використовувати сучасні засоби захисту, зокрема системи резервного копіювання, шифрування даних та розмежування доступу до інформації залежно від посадових обов'язків працівників.

Перспективним вектором є впровадження хмарних технологій, які дозволяють забезпечити доступ до облікової інформації з будь-якого місця та у будь-який час. Це особливо актуально для підприємств, що здійснюють діяльність у сфері електронної комерції. Використання хмарних сервісів дозволяє підвищити гнучкість облікової системи та забезпечити безперервність роботи підприємства.

Однак сучасні цифрові технології відкривають можливості для використання інструментів аналітики даних. Підприємство може здійснювати аналіз структури кредиторської заборгованості, визначати найбільш значущих постачальників та оцінювати ефективність взаєморозрахунків. Це дозволяє

підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами та приймати більш обґрунтовані рішення.

Для узагальнення запропонованих напрямів удосконалення доцільно представити їх у вигляді таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 - Напрями удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Проблема	Запропоноване рішення	Очікуваний результат
Інформаційні розриви між відділом закупівель та бухгалтерією	Інтеграція модулів в обліку єдине ERP- середовище або синхронізація через API	Повна узгодженість даних, виключення дублювання операцій та розбіжностей у сумах зобов'язань
Недостатня глибина аналізу	Впровадження інтерактивних панелей для візуалізації термінів погашення	Підвищення якості фінансового планування, миттєвий доступ керівництва до структури боргів
Ризик виникнення штрафів	Налаштування системи автоматичних повідомлень	Суворе дотримання платіжної дисципліни, збереження позитивної ділової репутації перед партнерами
Висока частка ручної праці при рознесені первинних документів	Застосування технологій автоматичного розпізнавання даних	Мінімізація людського фактору, суттєве прискорення обробки документації

Джерело: розроблено автором

Систематизація виявлених зон росту та запропонованих цифрових інструментів у табл. 2.5 дозволяє сформуванню цілісної стратегії технологічного оновлення ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ». Ключовий акцент пропозицій зроблено на ліквідації інформаційних розривів та впровадженні інтелектуальних систем обробки даних, що перетворює бухгалтерський облік із процесу реєстрації минулих подій на інструмент оперативного управління. Зокрема, інтеграція модулів у єдине середовище та використання технологій автоматичного розпізнавання документів дозволяють створити безперервний потік верифікованої інформації, де кожна операція миттєво стає видимою для всіх зацікавлених підрозділів.

Впровадження автоматизованого контролю за розрахунками дозволяє значно підвищити фінансову дисципліну на підприємстві. Системи нагадувань про строки платежів, контроль за рівнем заборгованості та автоматичне формування аналітичних звітів сприяють своєчасному виконанню зобов'язань

перед постачальниками. Це, у свою чергу, позитивно впливає на ділову репутацію підприємства та покращує умови співпраці з контрагентами.

Економічний ефект також проявляється у зниженні витрат, пов'язаних із веденням обліку. Зокрема, скорочуються витрати на паперові носії, друк документів, їх зберігання та обробку. Крім того, автоматизація дозволяє оптимізувати чисельність персоналу або перерозподілити функції працівників, що сприяє більш раціональному використанню трудових ресурсів.

Важливим результатом є підвищення рівня внутрішнього контролю. Використання цифрових технологій дозволяє відстежувати всі господарські операції, пов'язані з розрахунками з постачальниками, що забезпечує прозорість облікових процесів. Це зменшує ризик зловживань, помилок та несвоечасного відображення операцій у бухгалтерському обліку [4;9].

Крім суто технічних переваг, удосконалення облікових процедур виступає стратегічним чинником підвищення ефективності управління всім масивом фінансових ресурсів ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ». Завдяки отриманню глибокої аналітичної бази менеджмент компанії отримує можливість детально оцінювати внутрішню структуру заборгованості, ювелірно планувати майбутні грошові потоки та вести переговори щодо оптимізації умов розрахунків із позиції сили, підкріпленої цифрами. Це створює умови для раціонального перерозподілу фінансових ресурсів, що безпосередньо конвертується у вищу ліквідність та фінансову незалежність підприємства.

В умовах насиченого ринку електронної комерції особливої ваги набуває зміцнення конкурентоспроможності компанії. Застосування передових цифрових рішень не лише прискорює внутрішні процеси, а й кардинально підвищує якість сервісної взаємодії з контрагентами. Швидкість обробки даних та мінімізація операційних витрат стають тими ключовими перевагами, які дозволяють ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» масштабувати свою діяльність та зміцнювати позиції лідера у своєму сегменті.

Важливо усвідомлювати, що поточна цифровізація - це не кінцева точка, а фундамент для подальшої еволюції облікової системи. Створена технологічна

база відкриває шлях до впровадження інтелектуальних систем прогнозування та елементів штучного інтелекту, здатних моделювати фінансовий стан підприємства на декілька кроків вперед. Проте досягнення таких амбітних результатів вимагає виключно комплексного підходу: технічна модернізація повинна супроводжуватися безперервним навчанням персоналу та розробкою чітких внутрішніх регламентів, що дозволить максимально розкрити потенціал інновацій.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що вдосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» із залученням цифрового інструментарію є безальтернативним шляхом до успіху. Реалізація запропонованих у роботі заходів дозволить досягти синергії між точністю обліку, глибиною контролю та ефективністю використання капіталу. Це стане надійним гарантом зміцнення фінансової стійкості підприємства та його динамічного розвитку в умовах глобальної цифрової трансформації економіки [19].

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи було досліджено теоретичні, методичні та практичні аспекти обліку і аналізу розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками із застосуванням цифрових інформаційних технологій. Актуальність обраної теми підтверджується тим, що в сучасних умовах господарювання ефективна організація розрахунків безпосередньо впливає на фінансову стійкість, платоспроможність та ділову репутацію підприємства, особливо в умовах цифровізації облікових процесів.

У першому розділі роботи було розкрито економічну сутність розрахунків з постачальниками та підрядниками, визначено їх класифікацію та особливості оцінки відповідно до чинного законодавства. Встановлено, що розрахунки з постачальниками є важливою складовою системи зобов'язань підприємства, яка забезпечує безперервність його господарської діяльності. Доведено, що ефективна організація таких розрахунків сприяє оптимізації грошових потоків, підвищенню ліквідності та зменшенню фінансових ризиків. Також було досліджено нормативно-правове регулювання обліку розрахунків, яке базується на положеннях національних стандартів бухгалтерського обліку та інших нормативних актах.

Особливу увагу приділено ролі цифрових інформаційних технологій у системі бухгалтерського обліку. Встановлено, що їх використання дозволяє автоматизувати облікові процеси, підвищити точність облікових даних, забезпечити оперативність їх обробки та доступність для користувачів. Визначено, що цифровізація обліку трансформує функції бухгалтерської служби, підвищуючи значення аналітичної та контрольної складових.

У другому розділі було проаналізовано стан організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ». Встановлено, що підприємство функціонує в умовах електронної комерції, що зумовлює необхідність використання сучасних цифрових інструментів для ведення обліку. Зокрема, підприємство застосовує електронний документообіг, автоматизовані

системи обробки даних, а також програмні продукти для формування та подання звітності.

Дослідження показало, що електронне документування є ключовим елементом організації облікового процесу на підприємстві. Воно забезпечує швидкий обмін інформацією між контрагентами, зменшує витрати часу на обробку документів та підвищує рівень контролю за господарськими операціями. Використання електронного підпису надає документам юридичної сили та забезпечує їх достовірність.

У ході аналізу синтетичного та аналітичного обліку встановлено, що облік розрахунків з постачальниками ведеться з використанням рахунку 63, що відповідає вимогам Плану рахунків бухгалтерського обліку. Аналітичний облік ведеться в розрізі контрагентів та договорів, що забезпечує деталізацію інформації та підвищує ефективність контролю за заборгованістю. Використання комп'ютерних технологій дозволяє автоматизувати процес обліку та забезпечити своєчасне відображення господарських операцій.

Також було досліджено порядок розкриття інформації про розрахунки з постачальниками у фінансовій та внутрішній звітності підприємства. Встановлено, що цифрові технології дозволяють формувати звітність у режимі реального часу, що підвищує її достовірність та аналітичну цінність. Це забезпечує можливість оперативного прийняття управлінських рішень та підвищує ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства.

Аналіз фінансового стану ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ» показав, що підприємство демонструє позитивну динаміку розвитку, що супроводжується зростанням обсягів активів, запасів та кредиторської заборгованості. Збільшення обсягів розрахунків з постачальниками підкреслює необхідність удосконалення системи їх обліку та контролю.

У роботі було виявлено ряд проблемних аспектів, зокрема ризики інформаційної безпеки, залежність від технічного забезпечення, а також необхідність підвищення рівня автоматизації облікових процесів. Водночас встановлено, що підприємство вже має достатньо розвинену цифрову

інфраструктуру, яка може бути вдосконалена шляхом інтеграції інформаційних систем та впровадження сучасних технологічних рішень.

У зв'язку з цим у роботі було запропоновано ряд заходів щодо вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Зокрема, рекомендовано впровадження інтегрованих інформаційних систем, автоматизацію контролю за розрахунками, використання хмарних технологій, а також розвиток аналітичних інструментів для оцінки стану заборгованості. Запропоновані заходи спрямовані на підвищення ефективності облікових процесів, зменшення ризиків та покращення управління фінансовими ресурсами підприємства.

Обґрунтовано, що реалізація запропонованих рекомендацій дозволить скоротити витрати часу на обробку інформації, підвищити точність облікових даних, забезпечити оперативність отримання інформації та зміцнити фінансову дисципліну. Це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства та забезпеченню його стабільного розвитку в умовах цифрової економіки.

Таким чином, поставлені у роботі завдання виконано, мету досягнуто. Отримані результати мають як теоретичне, так і практичне значення, оскільки можуть бути використані для вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємствах, що функціонують в умовах цифровізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 20.04.2026)
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 19.04.2026)
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення 15.04.2026)
4. НП(С)БО 11 «Зобов'язання». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення 5.04.2026)
5. НП(С)БО 16 «Витрати». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 24.04.2026)
6. НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення 21.04.2026)
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України. (дата звернення 01.04.2026)
8. Матеріали бухгалтерської та фінансової звітності ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ». (дата звернення 03.03.2026)
9. Внутрішні регламенти та облікова політика ТОВ «ЕТУАЛЬ-ДЕЗ». (дата звернення 03.03.2026)
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 20.04.2026)
11. Новіков В. В. Диджиталізація бухгалтерського обліку малих підприємств. Економіка, управління та адміністрування. 2023 <https://ema.ztu.edu.ua/article/view/288012> (дата звернення 01.04.2026)
12. Офіційний сайт Державної податкової служби України. <https://tax.gov.ua/> (дата звернення 24.03.2026)
13. Офіційний сайт Державної служби статистики України.

<https://data.gov.ua/organization/derzhavna-sluzhba-statystyky-ukrayiny> (дата звернення 25.04.2026)

14. Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
<https://www.mof.gov.ua/uk/> (дата звернення 02.04.2026)

15. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення 20.03.2026)

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення 24.04.2026)

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення 16.04.2026)

18. Пилипенко О. І. Трансформація бухгалтерського обліку під впливом цифрових технологій. Applied Economics and Technology. 2024 <https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2025/03/2024-2-71.pdf> (дата звернення 16.04.2026)

19. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення 12.04.2026)

20. Програма захищеної звітності та документообігу «iFin». Офіційний сайт. URL: <https://www.ifin.ua> (дата звернення 06.04.2026)

21. Сервіс електронного документообігу «Вчасно». Офіційний сайт. URL: <https://edi.vchasno.com.ua> (дата звернення 24.04.2026)

22. Синтетичний та аналітичний облік: навчальні матеріали. URL: <https://studfile.net/preview/7707833/page:6/> (дата звернення 24.04.2026)

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

		КОДИ		
		2023	1	1
Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕТУАЛЬ-ДЕЗ"	за ЄДРПОУ		
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	за КАТОТТГ ¹		
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	1			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	29013, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ, М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ВУЛ. КАМ'ЯНЕЦЬКА, БУД. 48	+380507122832		

1. Баланс на 31.12.2022 р.

		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002	( )	( )	
Незавершені капітальні інвестиції	1005			16.8
Основні засоби:	1010	15.4	46.5	
первісна вартість	1011	134	215.6	
знос	1012	(118.6)	(169.1)	
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	15.4	63.3	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	2487.5	2843.4	
у тому числі готова продукція	1103	2487.5	2836.1	
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1074.8	1309.7	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	101.1	6.8	
у тому числі з податку на прибуток	1136	95		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	425.3	428.8	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	-28.8	18.4	
Витрати майбутніх періодів	1170		.2	
Інші оборотні активи	1190	556.5	520.4	
Усього за розділом II	1195	4616.4	5127.7	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	4631.8	5191	

Продовження Додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	.2	.2
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	959.4	897.4
Неоплачений капітал	1425	(.1)	(.1)
Усього за розділом I	1495	959.5	897.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1667.8	2015.3
розрахунками з бюджетом	1620	75.1	105
у тому числі з податку на прибуток	1621		25.5
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	-5.3	-6.1
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1934.7	2179.3
Усього за розділом III	1695	3672.3	4293.5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	4631.8	5191

2. Звіт про фінансові результати

за 2022 р.

Форма N 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2224	3406.3
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240	.9	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2224.9	3406.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1669.1)	(2665.5)
Інші операційні витрати	2180	(410.8)	(552.3)
Інші витрати	2270	( )	( )
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2079.9)	(3217.8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	145	188.5
Податок на прибуток	2300	(26.1)	(33.9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	118.9	154.6

Керівник

(підпис)

ПОЛУЕКТОВА ЛІЛІАНА МИКОЛАЇВНА

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

		КОДИ		
		2024	01	01
Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕТУАЛЬ-ДЕЗ"	за ЄДРПОУ		
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	за КАТОТТГ ¹		
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	2			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	29013, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ, М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ВУЛ. КАМ'ЯНЕЦЬКА, БУД. 48	+380507122832		

1. Баланс на 31.12.2023 р.

		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002	( )	( )	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	16.8		
Основні засоби:	1010	46.5	124	
первісна вартість	1011	215.6	362.9	
знос	1012	(169.1)	(238.9)	
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	63.3	124	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	2843.4	3699.5	
у тому числі готова продукція	1103	2836.1	3699.5	
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1309.7	669.9	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	6.8	0.7	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	434.9	136.4	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	18.4	18.5	
Витрати майбутніх періодів	1170	0.2		
Інші оборотні активи	1190	520.4	398.6	
Усього за розділом II	1195	5133.8	4923.6	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	5197.1	5047.6	

Продовження Додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0.2	0.2
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	897.4	1369.7
Неоплачений капітал	1425	(0.1)	(0.1)
Усього за розділом I	1495	897.5	1369.8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	2015.3	2035.9
розрахунками з бюджетом	1620	105	166.1
у тому числі з податку на прибуток	1621	25.5	100.9
розрахунками зі страхування	1625		1.5
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	2179.3	1474.3
Усього за розділом III	1695	4299.6	3677.8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5197.1	5047.6

2. Звіт про фінансові результати

за 2023 р.

Форма N 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4747	2224
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		0.9
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4747	2224.9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3515.3)	(1669.1)
Інші операційні витрати	2180	(661.7)	(410.8)
Інші витрати	2270	( )	( )
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4177)	(2079.9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	570	145
Податок на прибуток	2300	(102.6)	(26.1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	467.4	118.9

Керівник

(підпис)

ПОЛУЕКТОВА ЛІЛІАНА МИКОЛАЇВНА

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

		КОДИ		
		2025	01	01
Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕТУАЛЬ-ДЕЗ"	за ЄДРПОУ		
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	за КАТОТТГ ¹		
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	2			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	29013, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ, М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ВУЛ. КАМ'ЯНЕЦЬКА, БУД. 48	+380507122832		

1. Баланс на 31.12.2024 р.

		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000		5.6	
первісна вартість	1001		5.8	
накопичена амортизація	1002	( )	(0.2)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби:	1010	124.0	214.6	
первісна вартість	1011	362.9	547.0	
знос	1012	(238.9)	(332.4)	
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	124.0	220.2	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	3699.5	4695.1	
у тому числі готова продукція	1103	3699.5	4695.1	
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	669.9	567.0	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0.7	0.8	
у тому числі з податку на прибуток	1136		0.0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	136.4	179.5	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	18.5	23.3	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190	398.6	394.0	
Усього за розділом II	1195	4923.6	5859.7	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	5047.6	6079.9	

Продовження Додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0.2	0.2
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1369.7	1858.0
Неоплачений капітал	1425	(0.1)	(0.0)
Усього за розділом I	1495	1369.8	1858.2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	2035.9	2513.8
розрахунками з бюджетом	1620	166.1	216.8
у тому числі з податку на прибуток	1621	100.9	103.2
розрахунками зі страхування	1625	1.5	1.5
розрахунками з оплати праці	1630		0.0
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1474.3	1489.6
Усього за розділом III	1695	3677.8	4221.7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5047.6	6079.9

2. Звіт про фінансові результати

за 2024 р.

Форма N 2-м		Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6532.4	4747.0
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6532.4	4747.0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4803.5)	(3515.3)
Інші операційні витрати	2180	(1146.2)	(661.7)
Інші витрати	2270	( )	( )
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(5949.7)	(4177.0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	582.7	570.0
Податок на прибуток	2300	(104.9)	(102.6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	477.8	467.4

Керівник

(підпис)

ПОЛУЕКТОВА ЛІЛІАНА МИКОЛАЇВНА

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ І ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПАРАДИГМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів

**ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 120-РІЧЧЮ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

24 квітня 2026 року

**КНУ
2026**

УДК 657(082)
О-17

Організаційний комітет:

Лариса АНТОНЮК – голова, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи;

Микола БОНДАР – заступник голови, д.е.н., професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту;

Людмила ЛОВІНСЬКА – д.е.н., професор, завідувач кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу імені Миколи Чумаченка;

Олена ПЕТРИК – д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту;

Олена ЦЯТКОВСЬКА – д.е.н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу;

Надія БУГАЙ – секретар, к.е.н., доцент, доцент кафедри аудиту.

*Рекомендовано до видання
Вченою радою КНЕУ імені Вадима Гетьмана
Протокол № 8 від 30 квітня 2026 року*

Облік, аналіз, аудит, оподаткування і фінансовий моніторинг у системі економічної безпеки та парадигмі сталого розвитку [Електронний ресурс]: 3б. матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвяченої 120-річчю Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана; 24 квітня 2026 р. – К.: КНЕУ, 2026. – 487 с. ISBN 978-966-926-589-0

У збірнику подано тези доповідей учасників XI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Облік, аналіз, аудит, оподаткування і фінансовий моніторинг у системі економічної безпеки та парадигмі сталого розвитку», присвяченої 120-річчю Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (24 квітня 2026 року). У матеріалах викладено низку питань, присвячених визначенню та обґрунтуванню сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та фінансового моніторингу в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

За точність викладу матеріалу та достовірність фактів, прізвищ, цитат відповідальними є автори тез.

УДК 657(082)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

ISBN 978-966-926-589-0

© КНЕУ, 2026

*XI Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих учених
«Облік, аналіз, аудит, оподаткування і фінансовий моніторинг у системі економічної безпеки та парадигмі сталого розвитку»,
присвячена 120-річчю Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана*

УДК 657.4:004

Нехорошева Д.О.,

*здобувачка ф-ту ОПМ, 4 курс, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
науковий керівник – Матієнко-Зубенко І. І. – к.е.н., професор кафедри аудиту*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

У сучасних умовах розвитку економіки цифровізація поступово змінює підходи до ведення бухгалтерського обліку [7]. Особливо це помітно у сфері розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками, адже саме ці операції займають значну частину господарської діяльності підприємства. Від того, наскільки правильно та своєчасно організовані розрахунки, залежить фінансовий стан підприємства, його платоспроможність і ділова репутація [1].

Облік розрахунків із постачальниками та підрядниками передбачає відображення зобов'язань за отримані матеріальні ресурси, виконані роботи або надані послуги [2]. На практиці традиційне ведення обліку часто супроводжується значною кількістю ручних операцій, що не тільки забирає час, а й підвищує ймовірність помилок. Крім того, ускладнюється контроль за строками розрахунків та станом заборгованості [3]. У зв'язку з цим все більшого значення набуває використання цифрових інформаційних технологій [7]. Автоматизовані системи обліку дозволяють значно спростити обробку інформації, забезпечують оперативне формування первинних документів і своєчасне відображення господарських операцій. У результаті зменшується навантаження на бухгалтерів і підвищується достовірність облікових даних.

Окрему увагу варто приділити електронному документообігу, який сьогодні активно впроваджується на підприємствах [8]. Використання електронних рахунків, актів і накладних дає можливість швидше обмінюватися інформацією з контрагентами, уникати затримок у погодженні документів та покращувати контроль за виконанням зобов'язань. Додатково хмарні технології забезпечують доступ до даних у будь-який час, що є важливим для прийняття оперативних управлінських рішень. Цифровізація також суттєво впливає на процес аналізу розрахунків із постачальниками та підрядниками [4]. Сучасні системи дозволяють не лише фіксувати інформацію, а й швидко аналізувати стан кредиторської заборгованості, визначати її структуру та відстежувати зміни у динаміці. Це дає можливість своєчасно виявляти проблемні моменти та приймати обґрунтовані рішення щодо їх усунення.

Для підвищення ефективності управління підприємства дедалі частіше використовуються аналітичні інструменти, зокрема дашборди та автоматизовані звіти. Вони дозволяють у зручній формі оцінювати взаєморозрахунки з постачальниками, аналізувати виконання договірних умов і контролювати платіжну дисципліну. Водночас впровадження цифрових технологій пов'язане з певними викликами. Насамперед це питання захисту інформації, адже облікові дані є конфіденційними. Тому підприємства повинні забезпечувати належний

*XI Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих учених
«Облік, аналіз, аудит, оподаткування і фінансовий моніторинг у системі економічної безпеки та парадигмі сталого розвитку»,
присвячена 120-річчю Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана*

рівень інформаційної безпеки, контролю доступу та збереження даних. Крім того, важливим залишається питання підготовки персоналу, який має володіти сучасними цифровими навичками. Серед перспективних напрямів розвитку варто виділити використання інтегрованих систем управління підприємством, зокрема ERP-систем. Вони дозволяють об'єднати різні види інформації в єдину систему, що спрощує взаємодію між підрозділами та підвищує прозорість розрахунків. Також з'являються можливості для більш глибокого аналізу та планування розрахунків із контрагентами.

Крім цього, сучасні технології відкривають можливості для прогнозування майбутніх розрахунків. На основі наявних даних підприємства можуть планувати свої грошові потоки, визначати оптимальні строки платежів і більш ефективно управляти зобов'язаннями [5]. Це особливо актуально в умовах економічної нестабільності. Не менш важливим є розвиток електронних платформ взаємодії з постачальниками, які дозволяють автоматизувати обмін документами та контроль виконання умов договорів. Це значно прискорює процеси розрахунків і знижує ризик виникнення непорозумінь між сторонами.

Отже, використання цифрових інформаційних технологій у сфері обліку та аналізу розрахунків із постачальниками та підрядниками сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства, покращенню якості облікової інформації та прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень. Подальший розвиток цифровізації створює нові можливості для вдосконалення бухгалтерського обліку та підвищення конкурентоспроможності підприємств [6].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
3. Міністерство фінансів України. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку зобов'язань. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
4. Державна служба статистики України. Офіційні матеріали та аналітичні дані щодо діяльності підприємств. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
5. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
7. Міністерство цифрової трансформації України. Цифрова економіка та її вплив на бізнес-процеси. URL: <https://thedigital.gov.ua>
8. Державна податкова служба України. Електронний документообіг та звітність підприємств. URL: <https://tax.gov.ua>